

Załącznik nr 1
do uchwały nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **dziennikarstwo i komunikacja społeczna**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Zielonogórski**

Data przeprowadzenia wizytacji: **8-9 listopada 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	31
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	35
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	38
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	42
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	45
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	48
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	50
5. Załączniki:	54
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	54

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Igor Borkowski, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Beata Mikołajczyk, ekspert PKA
2. dr hab. Monika Worsowicz, ekspert PKA
3. Paweł Napieralski, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Michał Naszkiewicz, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. Patryk Lisiecki, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, prowadzonym na Uniwersytecie Zielonogórskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Ocena programowa została przeprowadzona po raz kolejny w następstwie oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat wyrażonej w uchwale nr 999/2021 Prezydium PKA z dnia 21 października 2021 r. Wizytacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, z przedstawicielami Samorządu Studenckiego i studenckiego ruchu naukowego, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, publiczny dostęp do informacji oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej, wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi, wstępne wnioski, o których przewodniczący zespołu poinformował władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	Językoznawstwo 54% Nauki o komunikacji społecznej i mediach 46%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/ 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	90 godzin/3 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Dziennikarstwo internetowe Broker informacji	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	86	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁴	1920	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	90	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub	95	Nie dotyczy

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	66	Nie dotyczy

Nazwa kierunku studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	Językoznawstwo 54% Nauki o komunikacji społecznej i mediach 46%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	120	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	4	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1020	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	60	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni	62	Nie dotyczy

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	40	Nie dotyczy

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym	Kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna są zgodne ze strategią rozwoju Uniwersytetu Zielonogórskiego na lata 2021-2030. W pełni wpisują się w misję Uniwersytetu Zielonogórskiego określającą swoje zadania z jednej strony jako tworzenie społeczeństwa opartego na wiedzy i kształtowanie kapitału społecznego jako dobra wspólnego sprzyjającego efektywności działań na rzecz rozwoju regionu, gospodarki i społeczeństwa, z drugiej zaś jako dbałość o wysoką jakość kształcenia i przygotowanie wykwalifikowanych kadr, których intelektualne kompetencje przyczyniają się do rozwoju gospodarczego i budowania kapitału społecznego, a także przygotowanie obywateli otwartych na zmiany, tolerancyjnych i funkcjonujących w globalnym świecie. Przyjęta koncepcja kształcenia wpisuje się także w priorytetowe cele strategii z zakresu kształcenia, wymienić można przy tym następujące cele szczegółowe: K1.3 (Rozwijanie kształcenia interdyscyplinarnego), K2.1 (ustawiczne doskonalenie programów studiów przy współudziale interesariuszy zewnętrznych w kontekście dostosowania profilu absolwenta do potrzeb rynku pracy), K2.3 (realizacja przedsięwzięć wspierających zachowania przedsiębiorcze oraz ukierunkowanych na funkcjonowanie w realiach społeczeństwa informacyjnego i obywatelskiego) czy K3.2 (Wspieranie zainteresowań i rozwijanie osobowości studentów, pobudzanie ich kreatywności, wyrabianie umiejętności współpracy z otoczeniem zwiększającej ich kompetencje społeczne).

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z prowadzoną przez Uniwersytet Zielonogórski od wielu lat konsekwentnie polityką jakości, której jednym z filarów jest ściśle powiązanie prowadzonych w uczelni badań naukowych z jej ofertą dydaktyczną oraz jej modyfikacją.

Zarówno koncepcja, jak i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach naukowych, tj. językoznawstwu (dyscyplina wiodąca, w wymiarze 54%) oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach (przyporządkowanie w wymiarze 46%), do których kształcenie na ocenianym kierunku jest przyporządkowane. Koncepcja kształcenia oraz cele stawiane przed kształceniem na kierunku w pełni uzasadniają taką konstrukcję przyporządkowania. U podstaw koncepcji kształcenia stało słuszne przekonanie, że przyszłego dziennikarza należy wyposażyć w pogłębione „dyspozycje językowe oraz warsztatowe”. Przyszły adept konfrontowany jest ze współczesną wiedzą z zakresu językoznawstwa, która umożliwi mu kompetencje i umiejętności pozwalające na sprawne i poprawne używanie w mowie i piśmie języka polskiego, sprawną identyfikację, analizę oraz umiejętność tworzenia całej palety medialnych gatunków tekstu. Natomiast przyporządkowanie kierunku dziennikarstwo

i komunikacja społeczna do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach dopełnia kształcenie w różnorodne kompetencje i umiejętności warsztatowe.

Kształcenie na ocenianym kierunku jest ściśle oparte na badaniach naukowych prowadzonych w Uniwersytecie Zielonogórskim w ramach obu dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, choć aktualny obraz stanu obu dyscyplin na UZ dość odmienny. Długą tradycję mają badania naukowe prowadzone w Instytucie Filologii Polskiej (czyli jednostce realizującej kształcenie na ocenianym kierunku) w dyscyplinie językoznawstwa. Dobrą jakość dorobku zielonogórskich językoznawców potwierdziła ostatnia ewaluacja dorobku naukowego, w ramach której przyznano językoznawstwu kategorię A. Publikowane prace dotyczą takich obszarów lingwistyki, które są niezwykle istotne w kształceniu zgodnym z założeniami koncepcji kierunku, takimi jak mediolingwistyka, lingwistyka dyskursu, lingwistyka tekstu, w tym genologia, a także stylistyka. Prowadzone są także badania nad kulturą współczesnego języka polskiego oraz jego historią. Natomiast badania naukowe w zakresie nauk o mediach i komunikacji społecznej znajdują się w fazie początkowej. Wyrosły z językoznawstwa, przede wszystkim lingwistyki mediów oraz genologii (medialnej) – do bardzo częsta droga emancypacji nowej dyscypliny poprzez poszerzanie zainteresowań naukowych lingwistów zajmujących się użyciem języka w publicznych domenach użycia języka. Uniwersytet Zielonogórski wspiera ten proces emancypacyjny tworząc np. w Instytucie Filologii Polskiej Zakład Dziennikarstwa i Nauk o Mediach, którego obecnym zadaniem jest integrowanie i poszerzanie grona osób parających się badaniami w obrębie dyscypliny nauki o mediach i komunikacji społecznej. Powstają dysertacje doktorskie o charakterze interdyscyplinarnym, posługujące się także instrumentarium tej dyscypliny. Charakterystyka kadry prowadzącej kształcenie na kierunku dziennikarstwo i nauka o mediach pozwala stwierdzić, iż nauczyciele akademicki w swoich publikacjach naukowych coraz częściej podejmują tematykę oraz stosują instrumentarium metodologiczne charakterystyczne dla nauk o mediach i komunikacji społecznej. W centrum zainteresowania naukowego badaczy zielonogórskich znajdują przede wszystkim wybrane gatunków dziennikarskich oraz medialne (tzw. Nowe Media).

Koncepcja kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna uwzględnia potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, jest zorientowana na potrzeby rynku pracy regionu Lubuskiego. Przedstawiciele Uniwersytetu Zielonogórskiego podkreślają, iż program studiów został przygotowany przez nauczycieli akademickich przy udziale studentów (badania ankietowe oraz konsultacje w formie rozmów) oraz interesariuszy zewnętrznych - ekspertów z obszaru medialnych. Koncepcja i cele kształcenia są zatem efektem współpracy i wzajemnych uzgodnień pomiędzy interesariuszami wewnętrznymi (studenci, wykładowcy, Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia) oraz zewnętrznymi (dziennikarze współpracujący w ramach Wydziałowej Rady Kierunku oraz doradczej Rady Biznesu). Otoczenie społeczno- gospodarcze jest na bieżąco monitorowane, a program studiów na bieżąco aktualizowany pod kątem potrzeb rynku. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter zarówno instytucjonalny jak i indywidualny (konsultacje indywidualne).

Ponadto sam proces kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna jest prowadzony w oparciu o bieżącą współpracę z interesariuszami zewnętrznymi: w ramach programu studiów oferowane są zajęcia specjalistyczne (warsztaty) z ekspertami, podczas których wykorzystane są doświadczenia zawodowe czynnych zawodowo dziennikarzy. Program studiów zawiera ponadto komponent praktyk zawodowych.

Koncepcja i cele kształcenia ocenianego kierunku nie uwzględniają nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Opis efektów uczenia się dla kierunku na poziomie studiów pierwszego stopnia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna obejmuje 37 kierunkowych efektów uczenia się (15 w zakresie wiedzy, 14 w zakresie umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych). Natomiast na poziomie studiów stopnia drugiego zdefiniowano 36 kierunkowych efektów uczenia się (13 w zakresie wiedzy, 15 w zakresie umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych). Efekty uczenia się co do zasady są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna o profilu ogólnoakademickim. Dotyczy to w szczególności przyporządkowania kształcenia na ocenianym kierunku do dwóch dyscyplin naukowych - językoznawstwa oraz nauki o komunikacji społecznej. I mediach Rola obu dyscyplin została w sposób właściwy i odpowiadający wymiarowi przyporządkowania odzwierciedlona w zestawie kierunkowych efektach uczenia się na obu poziomach kształcenia. Uczelnia oferuje studentom studiów pierwszego stopnia wybór jednej z dwóch specjalności, dziennikarstwo internetowe oraz broker informacji, natomiast w ramach studiów II stopnia moduł uzupełniający dziennikarstwo ekologiczne. Specjalności te / moduły odpowiadają treści efektów uczenia się sformułowanych na poziomie kierunku.

Efekty uczenia się odpowiadają 6. (studia I stopnia) oraz 7. (studia II stopnia) poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji. W efektach uczenia się we właściwy sposób określono poziom zaawansowania wiedzy.

Liczne z zakładanych dla kierunku efekty uczenia się zdefiniowano w sposób bardzo ogólnikowy. Wyraża się to brakiem jasno określonego zakresu wiedzy do opanowania przez studentów. Częstym operatorem stosowanym w sformułowanych kierunkowych efektach uczenia jest określenie „wybrane” bez wskazania specyficzności zakresu wiedzy definiującego kształcenie na ocenianym kierunku. Dotyczy to następujących efektów uczenia się dla kierunku sformułowanych dla studiów I stopnia: WD1_W01 „absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu językoznawstwa i nauk o komunikacji społecznej i mediach”, WD1_W01 „absolwent zna i rozumie w zaawansowany sposób wybrane zagadnienia dotyczące źródeł informacji dziennikarskiej”, a także WD1_W06, WD1_W07, WD1_W08, WD1_W15. Powyższe zastrzeżenie dotyczy następujących efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku na poziomie studiów II stopnia WD2_W01, WD2_W03, WD2_W04. Wskazane efekty uczenia się założone dla kierunku nie uszczegóławiają charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji i nie oddają specyfiki koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku. Takie sformułowania nie oddają aktualnego stanu wiedzy z dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Dodać należy, iż analiza programu, przejrzysta i logiczna koncepcja kształcenia jaka się z niego wyłania oraz opis sylwetki absolwenta pokazują, że – mimo tej nieprawidłowości - na kierunku realizuje się cele przemyślane i spójne, a w szczegółowych efektach uczenia się (oraz treściach kształcenia) odnaleźć można zapisy zgodne z aktualnym stanem wiedzy językoznawstwa oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach.

Efekty uczenia się zakładane dla zajęć określonych w programie studiów w większości przypadków zostały zdefiniowane prawidłowo. Jednak w przypadku kilku zajęć szczegółowe efekty uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia, przy na ogół jasno sprecyzowanych celach zajęć, zawierają podobne usterki: Efekty uczenia się sformułowane dla zajęć *Polski kalendarz świąteczny i obrzędowy* nie mieszczą się w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek oraz nie korespondują z efektami uczenia się dla kierunku. Także efekty uczenia się zajęć *komizm językowy dawniej i dziś* nie prowadzą do realizacji kierunkowych efektów uczenia się.

Odnotować należy nieliczne efekty uczenia się sformułowane zbyt szeroko w stosunku do określonych dla zajęć celów kształcenia: przykładowo w sylabusie zajęć *Polska szkoła reportażu* efekt UD1_U14 (student umie przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację tekstu z zastosowaniem typowych metod, uwzględniając kontekst społeczny i kulturowy) jest sformułowany zbyt szeroko w stosunku do celu zajęć, tj. zapoznania studentów z historią reportażu polskiego. Podobnie rzecz się ma w przypadku efektu uczenia się KF2_U08 (student potrafi się komunikować na specjalistyczne tematy z zakresu polityki ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców) w ramach zajęć *konflikty międzynarodowe w nowoczesnych mediach*. Nie koresponduje on z celami kształcenia tych zajęć.

W kilku przypadkach znajdujące się w kartach zajęć zapisy efektów uczenia się są sformułowane w sposób niezrozumiały, co powoduje także trudności z ich weryfikacją, np. dla zajęć *antropologiczne konteksty informacji* jeden z efektów zapisany został w sposób bardzo złożony, wręcz kaskadowy zawierający w sobie sformułowania wielu celów (Student potrafi przygotować wypowiedź ustną w języku polskim na temat wybranego problemu z zakresu antropologii kultury, zaprezentować ją na forum publicznych, formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania z wykorzystaniem wiedzy z zakresu językoznawstwa oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach).

Sporadycznie spotkać można błędną klasyfikację określonych szczegółowych efektów uczenia się do zbiorów efektów uczenia się definiowanych w PRK (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) i tak dla przykładu błędnie zakwalifikowano efekt uczenia się z zakresu umiejętności do kategorii kompetencji społecznych (efekt KF1_K07 „realizując projektu student stosuje materiały autorskie w przypadku zapożyczeń zamieszcza odpowiednie przypisy. Gromadzony materiał medialny zabezpiecza (szyfruje) chroniąc dane osobowe, Materiały publikuje z poszanowaniem prywatności i godności przedstawianych osób”. – archiwizacja i bezpieczeństwo danych). Także w ramach zajęć *główne nurty kultury światowej i polskiej XX i XXI wieku* błędnie scharakteryzowano efekt uczenia się KF2_W11 (Student rozpoznaje fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji) jako efekt „wiedzy”, a nie należący do kategorii umiejętności.

Ponadto technicznym zabiegiem utrudniającym zrozumienie efektów uczenia się jest podawanie w kartach przedmiotu efektów uczenia się w sposób łączny, tak dla przykładu w sylabusie zajęć *grafika internetowa* symbolami trzech efektów uczenia się (KF1_W01, KF2_W08, KG1_W15) opatrzone następujący pasaż: „Student uzyska uporządkowaną wiedzę na temat roli i znaczenia obrazu (grafiki) w procesach wychowania, kształcenia, a także pozna uwarunkowania filozoficzne, społeczno-kulturowe, historyczne i psychologiczne jego konstruowania i oddziaływania. Zdobędzie elementarną wiedzę dotyczącą procesów projektowania układu (kompozycji) obrazu, narzędzi i technik konstruowania komunikatu wizualnego (z zastosowaniem ICT), ich prawidłowości i zakłóceń w procesach komunikacji społecznej. Będzie posiadał podstawową wiedzę o odbiorcach komunikatów medialnych – uczestników działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej. Wiedza na temat wybranych systemów norm i reguł prawnych oraz etycznych w zakresie tworzenia oraz wykorzystywania określonych symboli graficznych lub prac (elementy prawa autorskiego), pozwoli zrozumieć potrzebę poszanowania cudzej własności intelektualnej oraz powinna zapewnić przestrzeganie praw autorskich”. W tym przypadku to zbyt wysoki stopień kompleksowości sformułowania tak efektów uczenia się, wskazać należy na dwa kolejne uchybienia: efekty zakwalifikowane jako efekty z grupy z zakresu wiedzy odnoszą się także do umiejętności oraz kompetencji społecznych. Po drugie niezrozumiałe jest w odniesieniu do koncepcji kształcenia ocenianego kierunku oraz dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany, kierowanie

uwagi na konteksty edukacyjne (np. znaczenie podejmowanej problematyki w procesach wychowania i kształcenia oraz działalność edukacyjną). Efekty uczenia są specyficzne dla kierunku oraz jego koncepcją. Uwzględniają przy tym najnowsze wyniki badań dyscyplina naukowych konstytutywnych dla kierunku. Efekty uczenia się dla kierunku uwzględniają wszystkie właściwe dla kształcenia na profilu ogólnoakademickim kompetencje, w tym kompetencje badawcze i społeczne konieczne dla prowadzenia badań. Są - poza wskazanymi sporadycznymi przypadkami wskazanymi powyżej - sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na ich weryfikację.

Sformułowane dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczne efekty uczenia uwzględniają na obu poziomach kształcenia, komunikowanie się w języku obcym (na studiach pierwszego stopnia na poziomie B2, na studiach drugiego stopnia na poziomie B2+ ESKJO).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych, które zgodnie z koncepcją kształcenia stanowią jego teoretyczne podstawy.	Uczelnia dokonała rewizji przyporządkowania kształcenia na ocenianym kierunku do dyscyplin naukowych. Kształcenie przyporządkowano do dwóch dyscyplin naukowych: językoznawstwo (54%) i nauk o komunikacji społecznej i mediach (46%). Obie dyscypliny stanowią właściwą podstawę teoretyczną dla koncepcji kształcenia, a ich konstytutywna rola widoczna w programie studiów na obu poziomach kształcenia.	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób odpowiadający przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.	Efekty uczenia się na poziomie kierunku zostały sformułowane w sposób odzwierciedlający rolę obu dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kształcenie. Widoczne jest to w wszystkich trzech kategoriach efektach uczenia się (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne).	Zalecenie zrealizowane

3.	Zaleca się włączenie do prac nad zmianami koncepcji kształcenia reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego oraz interesariuszy wewnętrznych – studentów	W pracach nad korektą koncepcji kształcenia oraz zrewitalizowanym programie studiów czynnie uczestniczyli zarówno interesariusze zewnętrzni (przedstawiciele lubuskich mediów) jak i interesariusze wewnętrzni – studenci. Przedstawiciele obu grup pracują w Wydziałowej radzie ds. Kształcenia. Ponadto studenci konsultowani byli przede wszystkim w formie ankiet, a przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego w ramach prac gremium doradczego oraz podczas konsultacji indywidualnych.	Zalecenie zrealizowane
4.	Zaleca się dostosowanie efektów uczenia się odpowiednio do poziomu 6. i 7. PRK.	Obecnie sformułowane efekty uczenia się zarówno te kierunkowe jak i te szczegółowe dostosowane są do właściwych dla studiów I i II stopnia poziomów PRK.	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia sformułowała poprawną koncepcję kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Koncepcja ta jest zgodna ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Zielonogórskiego. W opracowywaniu oraz aktualizowaniu koncepcji kształcenia na kierunku uczestniczyli interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Kierunek został przyporządkowany do dwóch dyscyplin językoznawstwo oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach, co jest zasadne dla konstrukcji koncepcji i celów kształcenia, a także stanowi zielonogórski wyróżnik kształcenia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna odzwierciedlający ewolucję specyfikę badań naukowych prowadzonych w Uczelni w ramach tych obu dyscyplin.

Przyjęta koncepcja kształcenia i powiązane z nią efekty uczenia się, uwzględniają aktualny stan wiedzy i praktyki w dyscyplinach językoznawstwo oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach. Efekty uwzględniają kompetencje badawcze i społeczne niezbędne dla prowadzenia badań. Efekty uwzględniają również komunikowanie się w języku obcym. Efekty uczenia się odpowiadają 6. i 7 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji. Niektóre z zakładanych efektów uczenia się dla kierunku są opisane w sposób nazbyt ogólny, co wyraża się brakiem jasno określonego zakresu przedmiotowego

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

wiedzy do opanowania przez studentów. W zestawie szczegółowych efektów uczenia się znajdują się efekty uczenia się niewłaściwie sformułowane, np. są sformułowane zbyt szeroko wobec celów kształcenia na zajęciach czy też łączą w jednym opisie kilka efektów uczenia się.

Podstawę do zaproponowania oceny kryterium spełnione częściowo stanowią następujące błędy i niezgodności w odniesieniu do opisu zakładanych efektów uczenia się dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, zdiagnozowane w wyniku oceny:

Sposób sformułowania kierunkowych efektów uczenia się oraz efektów zakładanych dla zajęć lub grup zajęć określonych w programie studiów utrudniający zbudowanie systemu weryfikacji efektów uczenia się nabywanych przez studentów oraz rzetelnego oszacowania nakładu pracy studenta niezbędnego do ich osiągnięcia, ponieważ:

- a. część kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy została sformułowana zbyt ogólnie,
- b. także dla części zajęć zakres wiedzy do opanowania przez studentów został określony zbyt ogólnie,
- c. część efektów uczenia się jest niejednorodna, tj. w jednym opisie zachodzi połączenie kilku efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się wyeliminowanie błędów popełnianych w opisie kierunkowych efektów uczenia się oraz efektów zakładanych dla zajęć lub grup zajęć określonych w programie studiów, w szczególności polegających na przypisywaniu zajęciom efektów niespecyficznym dla celu i zakresu zajęć oraz zbyt ogólnym, jak również niejednorodności opis efektów, w celu zapewnienia zrozumiałości efektów oraz możliwości stworzenia systemu ich weryfikacji.
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści kształcenia wskazywane są najczęściej bardzo skrótowo, wręcz hasłowo, Podawanej są w postaci kilkopunktowego zestawu równoważników zdania typu: „Stereotyp, prototyp. Językowy obraz świata. Stereotypizacja jako sprawność kognitywna. Stereotypy i ich funkcje (znajdują się w sylabusie zajęć *stereotyp jako składnik kultury*) czy „Definicja hipertekstu. Leksja i linki. Autor w hipertekście” (treści kształcenia zajęć *teoria i praktyka hipertekstu*). W sporadycznych przypadkach, jak np. w przypadku zajęć *projektowania i obsługa stron www* opis treści kształcenia jest niezwykle szczegółowy i wyczerpujący. Analiza zapisów kart zajęć pozwala stwierdzić, że treści programowe na ogół są zgodne z efektami uczenia się w zakresie dyscyplin językoznawstwo oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach, do których kierunek został przyporządkowany i uwzględniają aktualny stan badań w obu

dyscyplinach nauki. Program jest wynikiem prac, zespołu roboczego powołanego w Instytucie Filologii Polskiej w następstwie zaleceń powizytacyjnych Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Jego celem było usunięcie zdiagnozowanych przez PKA uszczerbków i niezgodności. Po przeprowadzeniu audytu w zakresie efektów uczenia się i programu dokonano aktualizacji opisów efektów uczenia się odnosząc je do charakterystyk poziomu 6. i 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji i dostosowano do sformułowanych efektów treści kształcenia. Treści programowe realizowane na I stopniu studiów zapewniają studentom podstawowy warsztat naukowy. Studenci uczestniczą w zajęciach zapoznających ich z podstawową terminologią, teoriami, metodami obu konstytutywnych dla kształcenia na kierunku dyscyplin naukowych oraz warsztatem pracy dziennikarza. Studenci studiów II stopnia pogłębiają i rozszerzają swoją wiedzę, umiejętności oraz kompetencje w obszarze obu dyscyplin naukowych, do których kierunku został przyporządkowany. Pozostają one także w zgodzie z badaniami prowadzonymi przez nauczycieli akademickich, które wykorzystywane są na obowiązkowych zajęciach kierunkowych oraz na zajęciach do wyboru, w tym również na seminariach dyplomowych na obu stopniach kształcenia oraz zajęciach modułowych/specjalizacyjnych.

Aktualnie zapisane w kartach zajęć treści kształcenia uwzględniają aktualny poziom wiedzy zarówno w zakresie językoznawstwa jak i nauki o komunikacji społecznej i mediach. Treści programowe są co do zasady specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i są zgodne z aktualnym stanem wiedzy zarówno obu dyscyplin naukowych, do których przypisano kierunek jak i praktyki zawodowej w zakresie dziennikarstwa, mediów i komunikacji społecznej. O aktualności treści kształcenia świadczy m.in. proponowana w sylabusach literatura przedmiotu (zarówno podstawowa jak i dodatkowa). Dla przeważającej liczby zajęć wskazano literaturę współczesną niosącą treści wynikające z najnowszych badań naukowych. Jedynie w kilku przypadkach wskazano na literaturę stosunkowo starą:

- zajęcia *wiedza o kulturze* - większość pozycji z listy literatury podstawowej pochodzi z lat 80. i 90. XX. wieku
- zajęcia *wybrane zagadnienia z leksykologii i leksykografii polskiej* – na 11 pozycji literatury podstawowej 7 pochodzi z lat 1978-1991.

Nie wszystkie treści programowe są zgodne z efektami uczenia się zakładanymi dla zajęć, dla przykładu:

- treści kształcenia zajęć *wybrane zagadnienia z leksykologii i leksykografii polskiej* (np. „podstawowe terminy z zakresu leksykologii i leksykografii, działy leksykografii, znaczenie jednostki leksykalnej”) nie są adekwatne wobec dwóch z trzech założonych dla zajęć efektów uczenia się, tj. UD1_U07 (Student potrafi sprawnie używać języka polskiego, przygotować i przedstawić dłuższą wypowiedź na wybrany temat językoznawczy) oraz KF1_K02 (Student docenia znaczenie wiedzy językoznawczej z zakresu leksykologii i leksykografii w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z działalnością dziennikarską).
- treści kształcenia zdefiniowane dla zajęć *konflikty międzynarodowe w nowoczesnych mediach* nie są adekwatne w stosunku do efektu uczenia się KF2_W05 (Student ma pogłębioną i zaawansowaną wiedzę w zakresie czynników wpływających na działania komunikacyjne w przestrzeni medialnej).

Ponadto w przypadku zajęć *translatorium tekstów specjalistycznych* błędnie wskazano jako treści kształcenia informację o celu działań dydaktycznych. Zabrakło przy tym wskazania konkretnych treści: np. „Pogłębienie znajomości obcojęzycznego słownictwa związanego z dziennikarstwem prasowym. Pogłębienie znajomości obcojęzycznego słownictwa związanego z dziennikarstwem radiowym. Pogłębienie znajomości obcojęzycznego słownictwa związanego z dziennikarstwem telewizyjnym. Pogłębienie znajomości obcojęzycznego słownictwa związanego z dziennikarstwem internetowym.

Tłumaczenie i analiza obcojęzycznych tekstów informacyjnych i informacyjno-instruktażowych. Tłumaczenie i analiza obcojęzycznych tekstów publicystycznych na podstawie oryginalnych materiałów prasowych”.

Studia na ocenianym kierunku prowadzone są w formie stacjonarnej i trwają odpowiednio 6 (studia I stopnia) i 4 (studia II stopnia) semestrów, co umożliwia realizację treści programowych i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów wynosi odpowiednio 180 i 120 punktów. Łączna liczba godzin zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi wynosi 1920 godzin (90 ECTS) w przypadku studiów I stopnia oraz 1020 godzin (60 ECTS) w przypadku studiów II stopnia i jest prawidłowa. .

Zgodnie z zaleceniami Polskiej Komisji Akredytacyjnej Uczelnia dokonała przeglądu oszacowania nakładu pracy studenta mierzonego punktami ECTS dla poszczególnych zajęć w taki sposób, aby uwzględnić rzeczywisty średni czas, który student powinien przeznaczyć na osiągnięcie zakładanych dla tych zajęć efektów uczenia się i opanowania treści programowych oraz wykonania czynności przewidzianych programem zajęć. Oszacowanie nakładu pracy studentów mierzonego punktami ECTS dokonano za pomocą ogólnouniwersyteckiego narzędzia zwanego kalkulatorem ECTS. Narzędzie to określa według ustalonego przez Uczelnię algorytmu uśrednione wartości nakładu pracy dla takich form kształcenia jak wykłady, ćwiczenia, konwersatoria i laboratoria. W kalkulatorze tym poza udziałem na zajęciach z udziałem nauczycieli akademickich oraz pracą własną studentów uwzględniono przy obliczeniach także czas przeznaczony na konsultacje oraz egzaminy, co jest działaniem nieprawidłowym, gdyż dla tych elementów cząstkowych procesu dydaktycznego nie określono właściwych dla nich efektów uczenia się. Analiza sylabusów zajęć w ramach programu studiów kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na studiach I i II stopnia wykazała, iż w sposób prawidłowy oszacowano nakład pracy studentów na wszystkich przewidzianych w programie studiów ćwiczeń oraz warsztatów. Natomiast oszacowany nakład pracy przewidziany dla zajęć prowadzonych w formie wykładów został przeszacowany. Dodać należy, iż w sylabusach wykładów nie odnotowano poza udziałem studentów w zajęciach z nauczycielem akademickim pracy własnej studentów. I tak dla wykładów oferowanych studentom w liczbie 30 godzin kontaktowych oszacowano nakład pracy studentów:

- na 4 ECTS: *prawo mediów, historia mediów, deontologia mediów, systemy medialne w Polsce i na świecie, wiedza o języku;*
- na 5 ECTS: *stosunki międzynarodowe, polszczyzna trzeciego tysiąclecia, główne nurty kultury światowej i polskiej XX I XXI wiek;*
- a nawet 6 ECTS: *wiedza o kulturze.*

Program studiów obejmuje w wymaganym zakresie zajęcia związane z prowadzoną na Uczelni działalnością badawczą (I stopień – 95 ECTS, II stopień – 62 ECTS). Spełnione zostały zatem wymogi dotyczące liczby punktów przypisanych zajęciom powiązanim z prowadzonymi na uczelni badaniami naukowymi w dyscyplinach językoznawstwo i nauki o komunikacji społecznej mediach, która na studiach obu poziomów stanowi ponad 50% ogólnej liczby ECTS, obejmując zajęcia z grupy zajęć obligatoryjnych i wybieralnych, w tym także seminaRIA dyplomowe.

Wybór zajęć do wyboru w ramach studiów I stopnia oszacowano w sposób prawidłowy na 66 ECTS oraz 40 ECTS dla studiów II stopnia, co stanowi odpowiednio – 52% i 60% ogółu punktów ECTS i odpowiada wymogom rozporządzenia o prowadzeniu studiów. Wskazane przez Uczelnię zajęcia specjalizacyjne,

seminaria, proseminaria oraz zajęcia lektoratowe umożliwiają studentom kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Różnorodny pozostaje również dobór form zajęć, które uwzględniają specyfikę nauczanych treści programowych i zapewniają osiągnięcie założonych efektów uczenia się, także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej.

Sekwencja zajęć (ogólne, kierunkowe, specjalnościowe, praktyki, seminarium dyplomowe, zajęcia lektoratowe języków obcych) zaplanowana jest z uwzględnieniem właściwych proporcji. Duży nacisk kładzie się na kształcenie kierunkowe i specjalnościowe, co uwzględniając ogólnoakademicki profil kierunku, dowodzi właściwego zaplanowania procesu kształcenia.

Kierunek dziennikarstwo i komunikacja społeczne przypisany jest do dyscyplin zarówno z dziedziny nauk humanistycznych jak i dziedziny nauk społecznych. Program studiów jest skonstruowany odpowiednio do tego przypisania i realizuje zajęcia z obu tych dziedzin nauki w wymiarze nie mniejszym niż 5 ECTS na każdym poziomie kształcenia.

Program i harmonogram realizacji programu studiów zapewniają również realizację zajęć rozwijających kompetencje językowe na poziomie B2 na studiach pierwszego stopnia i na poziomie B2+ na studiach drugiego stopnia. Na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna (poza lektoratami z języka obcego) studentom oferowane są również inne zajęcia prowadzone w języku angielskim oraz języku niemieckim, a poświęcone przede wszystkim terminologii i językowi specjalistycznemu z zakresu dziennikarstwa i komunikacji społecznej (*translatorium tekstów specjalistycznych*).

W programie studiów nie przewidziano zajęć prowadzonych z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość.

Metody kształcenia, opisane w kartach zajęć i częściowo sprawdzone w czasie hospitacji, są zróżnicowane i prawidłowo dobrane. Są w większości przypadków dobrane właściwie do celów kształcenia oraz efektów uczenia się założonych do poszczególnych zajęć. Na zajęciach stosowane są w przeważającej większości metody kształcenia aktywizujące studentów. Paleta stosowanych metod kształcenia jest bardzo szeroka i różnorodna. Pośród stosowanych metod kształcenia wymienić można takie aktywności jak dyskusja, praca z tekstem medialnym, praca w grupach, portfolio, prezentacja, studium przypadku, interpretacja źródeł, rozwiązywanie zadań, symulacja, referat, metoda pracy pisarskiej, praca ze źródłami cyfrowymi. Zastosowane metody pozwalają także na uzyskanie kompetencji językowych (język obcy) zgodnych z poziomami ESKJO wskazanymi w efektach uczenia się dla kierunku na obu poziomach studiów.

W większości sylabusów zastosowane metody kształcenia podawane są w bardzo hasłowej formie, tylko w nielicznych spotkać można opisy rozbudowane precyzyjnie określające metody wraz z wykorzystywanymi narzędziami. Przykładem takiego postępowania są zajęcia *archiwizacja i bezpieczeństwo danych*, którego sylabus posługuje się następującym zapisem: „1. elementy wykładu konwersatoryjnego u problemowego z zastosowaniem prezentacji multimedialnych i symulacji, 2. Pokaz i demonstracja (np. z zastosowaniem narzędzi do prezentacji pulpitu nauczyciela lub studenta pozostałym odbiorcom w pracowni komputerowej). 3. Metoda projektów (projekt praktyczny. 4. Ćwiczenia laboratoryjne: analiza, projektowanie i realizacja dokumentów elektronicznych, 5. Praca z książką oraz kursem multimedialnym (narzędzia Classroomu i strona internetowa przedmiotu).

6. Zajęcia zdalne (e-learning oraz blended learning). Korzystanie z narzędzi i zasobów Classroomu oraz multimedialnych kursów online prowadzącego”.

W ramach kształcenia językowego na lektoracie języka obcego wykorzystywane są metody podające i aktywizujące, praca indywidualna i grupowa, prezentacja multimedialna, dyskusja, praca z tekstem. Metody te zapewniają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 oraz B2+ odpowiednio na studiach I i II stopnia, także z uwzględnieniem języka specjalistycznego. Metody pracy w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami mają charakter zindywidualizowany i umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów.

W przypadku kilku zajęć opisy zastosowanych metod są nieprecyzyjne i nic nie mówiące, np. „polimetydy” (Polski kalendarz świąteczny i obrzędowy) czy „ćwiczenia praktyczne” (Prezenter radiowy).

Ponadto odnotować należy kilka sylabusów, w których nie wskazano metod kształcenia prowadzących do realizacji całego zestawu efektów uczenia się dla zajęć, np.:

- W sylabusie zajęć *antropologiczne konteksty informacji* nie wskazano metod kształcenia (wymieniono dwie: praca z tekstem źródłowym oraz dyskusja), które umożliwiłyby uzyskanie przez studentów efektów UD1_U03 (student potrafi przygotować wypowiedź ustną w języku polskim na temat wybranego problemu z zakresu antropologii kultury, zaprezentować ją na forum publicznych, formułować i analizować problemy badawcze, dobierać metody i narzędzia ich rozwiązania z wykorzystaniem wiedzy z zakresu językoznawstwa oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach) oraz UD1_U14 (Student potrafi wykorzystać specjalistyczną wiedzę do organizacji działań związanych z wybraną specjalnością broker informacji).
- W karcie przedmiotu *grafika internetowa* nie przewidziano metod kształcenia, które prowadziłyby do realizacji efektu KF1_K01 (będzie odpowiedzialnie przygotowywał się do swojej pracy, projektował i wykonywał powierzone działania graficzne (rysunkowe i fotograficzne) z zastosowaniem ICT. Będzie używał języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny przy konstruowaniu komunikatu wizualnego (przekaz graficzny – dokumenty drukowane oraz elektroniczne).
- W ramach realizacji wykładu *wiedza o języku* nie przewidziano metod kształcenia, które umożliwiłyby studentom realizację efektu UD1_U01 (Student ma umiejętności analizy i oceny zjawisk językowych zachodzących we współczesnej polszczyźnie...). Natomiast dyskusje zaplanowane w ramach 30-godzinnego wykładu prowadzonego jako wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną oraz opisem wyjaśniającym nie mogą realizować efektu UD1_U07 (Student sprawnie posługuje się współczesną polszczyzną).
- W karcie zajęć *kultura w mediach* nie określono metod kształcenia (a przewidziano następujące metody: opis podający, opis wyjaśniający, dyskusja, studium przypadku, analiza tekstu źródłowego), który prowadziłyby do realizacji 3 z 4 założonych dla zajęć efektów uczenia się: KF2_U09 (Student kieruje i prowadzi debatę na tematy związane z obecnością kultury w mediach), KF2_W05 (Student komunikuje się na tematy specjalistyczne związane z obecnością kultury w mediach ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców) oraz KF2_K04 (Student organizuje działalność popularyzującą oraz upowszechniającą kulturę).
- W sylabusie zajęć *główne nurty kultury światowej i polskiej XX i XXI wieku* realizowanych w formie wykładu nie wskazano metod kształcenia umożliwiających efekty KF2_U08 (Student komunikuje

się na specjalistyczne tematy z zakresu współczesnej kultury z różnymi kręgami odbiorców) oraz KF2_W11 (Student rozpoznaje fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji).

W trakcie wizytacji zespół miał możliwość zapoznania się z dokumentacją przygotowaną dla praktyk przez uczelnię, natomiast niemożliwa była ocena realnego przebiegu praktyk, ponieważ wznowienie praktyk miało miejsce w 2021 roku, a pierwszym rocznikiem, który będzie realizował plan studiów zawierający praktyki będzie rocznik rozpoczynający studia w roku akademickim 2022/2023. Wynika z tego, że pierwsze praktyki zawodowe studenci realizować będą dopiero w tym roku akademickim (2023/2024). Na obecnym etapie możliwe jest jedynie przeanalizowanie dokumentacji (regulamin, ramowy program praktyk zawodowych, instrukcja praktyk zawodowych, dziennik praktyk, wzory skierowań oraz porozumień z przedstawicielem podmiotu, który będzie udostępniać miejsce do realizacji praktyk). Pełna ocena, całego procesu kształcenia w ramach praktyk, w każdym aspekcie będzie możliwa dopiero po zakończeniu roku akademickiego 2023/2024.

Efekty uczenia się, które student ma za zadanie osiągnąć w trakcie realizacji praktyk zawodowych na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna w ramach specjalności *Broker informacji* oraz *Dziennikarstwo internetowe* zawarte są w sylabusach praktyk. Efekty wyznaczone dla obydwu specjalności są takie same, nie odnoszą się do specyfiki każdej z nich. Efekty w niewielkim stopniu odnoszą się również do specyfiki ocenianego kierunku. Efekty zawarte w sylabusach praktyk są sformułowane zbyt ogólnie (wszystkie efekty uczenia się: „Student zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego (KS); Student potrafi efektywnie organizować własną pracę i krytycznie oceniać jej stopień zaawansowania (U); Student efektywnie potrafi współdziałać z członkami zespołu i pracować pod kierunkiem (U); Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem literatury naukowej, encyklopedycznej i popularnonaukowej (U); Student rozumie potrzebę odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych poprzez przestrzeganie zasad etyki zawodowej w działalności dziennikarskiej i wymagania tego od innych (KS)”). Efekty zamieszczone w sylabusach dla kierunku (z wyjątkiem ostatniego odnoszącego się do etyki zawodowej) można by zastosować na wielu innych kierunkach.

Dlatego zaleca się uszczegółowienie efektów uczenia się, które student miałby osiągnąć w trakcie odbywania praktyk zawodowych na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, tak aby były odpowiednie dla specyfiki ocenianego kierunku oraz dla poszczególnych specjalności.

Praktyki zawodowe na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna są obowiązkowe. Ich realizacja jest zaplanowana na studiach I stopnia, po zakończeniu czwartego semestru, we wrześniu. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, za zgodą dziekana wydziału, praktyki mogą być przeniesione na inny termin. Zaliczenie praktyk odbywa się na V semestrze. Praktyki zawodowe trwają 90 godzin (cztery tygodnie w cyklu ciągłym, maksymalnie po 8 godzin dziennie). Praktykom przyporządkowano 3 punkty ECTS. Umiejscowienie praktyk zawodowych w planie studiów jest prawidłowe.

Ramowe programy praktyk zawodowych oraz instrukcje praktyk dla obydwu specjalności (*Broker informacji* i *Dziennikarstwo internetowe*), w zakresie których prowadzenie jest nauczanie na kierunku dziennikarstwo i komunikacja – studia I stopnia – są przygotowane w sposób wyczerpujący. Ramowy program szczegółowo określa cele praktyk, umiejętności, które student powinien osiągnąć w trakcie realizacji praktyk oraz zadania (w zależności od specyfiki miejsca odbywania praktyk), które student powinien wykonać, aby nabyć nowych kwalifikacji. Przebieg praktyk zorganizowany zgodnie

z ramowym programem daje możliwość osiągnąć studentowi efektów uczenia się odpowiednich dla specjalności i specyfiki kierunku.

Rekomenduje się wprowadzenie zmiany w jednym z zapisów ramowego programu praktyk. Obecnie brzmi on: „W związku ze specjalnością, proponuje się w ramach praktyk zaangażowanie studenta w wykonanie następujących czynności...” po czym następuje wymienienie poszczególnych (prawidłowo określonych dla obydwu specjalności zadań), na „W związku ze specjalnością, wymaga się w ramach praktyk zaangażowanie studenta w wykonanie następujących czynności...” Zmiana w zapisie zobliguje opiekuna praktyk do takiego zaprojektowania programu praktyk, którego realizacja da studentom większą pewność, że praktyki będą miały charakter odpowiedni do specjalności.

Wymienione w programie ramowym praktyk miejsca ich odbywania są dobrane prawidłowo, odpowiednio do specjalności, dają możliwość osiągnięcia przez studenta założonych dla praktyk efektów uczenia się. Np. student specjalności *Dziennikarstwo internetowe* powinien realizować praktyki „w mediach, bibliotekach, stowarzyszeniach, wywiadowniach gospodarczych, wydziałach urzędów, firmach związanych z bezpieczeństwem informacji, zarządzaniem informacją”.

Praktyki zawodowe odbywają się w trybie zajęć stacjonarnych.

Obecnie władze wydziału nie przewidują prowadzenia praktyk w sposób zdalny (kształcenie na odległość).

Dokumentacja praktyk zawiera regulamin praktyk, ramowy program praktyk zawodowych dla każdej ze specjalności, porozumienie zawarte pomiędzy UZ a podmiotem oferującym miejsce dla realizacji praktyk, skierowanie studenta na praktyki oraz dziennik praktyk. System przebiegu dokumentów został opracowany prawidłowo.

Zapisy w dzienniku praktyk zawierające opis wykonanych czynności po każdym dniu pracy zamieszcza student. Opiekun wpisy weryfikuje i zatwierdza po upływie pięciu dni (ostatniego dnia tygodnia). Po zakończeniu praktyk opiekun w miejscu ich odbywania opiniuje przebieg praktyk. Zaliczenia praktyk dokonuje wydziałowy koordynator praktyk.

Dziennik praktyk opracowany został nieprawidłowo, ponieważ nie zawiera miejsca przeznaczonego na ocenę przez opiekuna praktyk stopnia realizacji poszczególnych, wyznaczonych dla praktyk efektów uczenia się. Biorąc pod uwagę fakt niemożliwości oceny przez opiekuna realizacji poszczególnych efektów uczenia, należy stwierdzić, że system weryfikacji osiągnięcia przez studenta zakładanych dla praktyk efektów uczenia się jest nieprawidłowy.

Zaleca się wprowadzenie zmian w dzienniku praktyk, poprzez zamieszczenie zapisu informującego opiekuna praktyk w miejscu ich prowadzenia o wszystkich efektach, które student w trakcie praktyk powinien osiągnąć oraz wprowadzenie konieczności ustosunkowania się opiekuna odnośnie stopnia zrealizowania przez studenta każdego efektu.

W dzienniku przeznaczono miejsce na zamieszczenie przez studenta opisu czynności codziennie wykonywanych w trakcie trwania praktyk, natomiast opiekun potwierdza ten fakt raz na tydzień, po pięciu dniach trwania praktyk. Rekomenduje się wprowadzenie w dzienniku praktyk możliwości codziennego akceptowania przez opiekuna zadań, które wykonał student.

Niemożliwym jest ocenienie doświadczenia i kwalifikacji opiekunów praktyk, oraz tego czy ich liczba jest odpowiednia dla grupy studentów realizujących praktyki w konkretnym miejscu, ponieważ fizycznie praktyki na ocenianym kierunku nie były jeszcze realizowane.

Niemożliwą przez oceniający zespół jest ocena jest infrastruktury i wyposażenia miejsc odbywania praktyk pod kątem zgodności z wymogami niezbędnymi dla osiągnięcia przez studentów określonych dla studentów (jakie by nie były) efektów uczenia się, ponieważ fizycznie praktyki na ocenianym kierunku nie były jeszcze realizowane.

Na ocenianym kierunku nie przewiduje się prowadzenia praktyk zawodowych w systemie zdalnym.

Praktyki zawodowe na ocenianym kierunku odbywają się w oparciu o prawidłowo (merytorycznie i szczegółowo) opracowane dokumenty. Regulamin praktyk, ramowy program praktyk zawodowych oraz sylabusy praktyk dla obydwu specjalności są ogólnodostępne, zamieszczone na stronie internetowej Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Regulamin praktyk przewiduje odbywanie zajęć w miejscu zaproponowanym przez studenta. Jeśli student wykaże się aktywnością i zaproponuje miejsce odbywania praktyk, miejsce to, po dokonaniu analizy pod kątem możliwości osiągnięcia przypisanych do praktyk efektów uczenia się, zatwierdza wydziałowy koordynator praktyk. W sytuacji, gdy student miejsca odbywania praktyk nie wskaże, zostaje skierowany do miejsca wyznaczonego przez koordynatora. Uczelnia zawarła porozumienia o współpracy z podmiotami, które dają możliwość osiągnięcia na swoim terenie prawidłowo, określonych odpowiednio dla kierunku i specjalności efektów uczenia się. Jeden z punktów porozumienia dotyczy organizacji praktyk dla studentów ocenianego kierunku.

W związku z tym, że praktyki zawodowe na ocenianym kierunku będą realizowane po raz pierwszy we wrześniu na zakończenie roku akademickiego 2023/2024 niemożliwe jest wypowiedzenie się na temat okresowej oceny dotyczącej funkcjonowania w procesie realizacji praktyk wydziałowego koordynatora praktyk, opiekuna praktyk w miejscu odbywania praktyk, stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się wyznaczonych dla praktyk zawodowych.

Organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku jest prawidłowa. Analiza planu wskazuje na to, że rozplanowanie zajęć jest równomiernie i umożliwia efektywne wykorzystywanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach oraz samodzielne uczenie się. Między zajęciami studenci mają zapewnione przerwy. Zajęcia nie są ujmowane w bloki tych samych zajęć. W organizacji roku akademickiego przewidziano również odpowiednią ilość czasu zarówno na weryfikację efektów uczenia się jak i dostarczanie informacji o uzyskiwanych wynikach weryfikacji efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się oszacowanie nakładu pracy studenta mierzonego punktami ECTS dla poszczególnych zajęć w	Uczelnia urealniła oszacowanie nakładu pracy studenta mierzonego punktami ECTS dla poszczególnych zajęć w sposób uwzględniający	Zalecenie zrealizowane

	sposób uwzględniający rzeczywisty średni czas, który student powinien przeznaczyć na osiągnięcie zakładanych dla tych zajęć efektów uczenia się i opanowania treści programowych oraz wykonania czynności przewidzianych programem zajęć.	rzeczywisty średni czas, który student powinien przeznaczyć na osiągnięcie zakładanych dla tych zajęć efektów uczenia się i opanowania treści programowych oraz wykonania czynności przewidzianych programem zajęć korzystając z ogólnouniwersyteckiego narzędzia zwanego kalkulatorem ECTS. Proces ten doprowadził do poprawnego naliczenia nakładu pracy studentów wszystkich form kształcenia poza wykładami. Stało się to podstawą do sformułowania zalecenia dokonania właściwego oszacowania nakładu pracy ECTS tej formy zajęć.	
2.	Zaleca się dostosować treści programowe do efektów uczenia się	Treści kształcenie wskazane w kartach zajęć w ramach programu studiów na ocenianym kierunku zarówno na poziomie I jak II studiów są kompleksowe i aktualne. Treści dostosowano do założonych efektów uczenia się.	Zalecenie zrealizowane
3.	Zaleca się dobrać odpowiednie dla osiągnięcia efektów uczenia się metody kształcenia.	W większości przypadków wskazane w sylabusach metody kształcenia są skierowane na studenta i aktywizujące. Prowadzą do osiągnięcia wszystkich szczegółowych efektów uczenia się. W kilku nielicznych przypadkach brakowało wskazania metod kształcenia, które umożliwiłyby realizację pojedynczych efektów uczenia się. Stało się to podstawą do sformułowania zalecenia uzupełnienia tych sporadycznych braków.	Zalecenie zrealizowane
4.	Zaleca się wyeliminowanie powtarzających się na studiach II stopnia treści kształcenia ze studiów pierwszego stopnia.	Treści kształcenia w sylabusach zajęć I i II poziomu studiów nie powtarzają się.	Zalecenie zrealizowane

5.	Zaleca się zaprojektowanie i wdrożenie harmonogramu studiów tak, by zapewniały osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.	Obecny harmonogram studiów stwarza studentom możliwości osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się	Zalecenie zrealizowane
----	--	--	------------------------

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowe

Uzasadnienie

Treści programowe wskazane dla studiów I i II stopnia są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach językoznawstwo i nauki o mediach i komunikacji społecznej, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, liczba zajęć do wyboru umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS został dla większości zajęć realizowanych w ramach programu studiów I i II stopnia urealniony i jest obecnie naliczany zgodnie z zasadami ECTS. W kartach przedmiotów prowadzonych w formie wykładów występują nieprawidłowości w naliczaniu nakładu pracy studentów wyrażany punktami ECTS.

Efekty uczenia się zawarte w sylabusach praktyk dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, są ogólne, takie same dla obydwu specjalności (broker informacji i dziennikarstwo internetowe). Efekty nie odnoszą się do specyfiki kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, nie dają możliwości oceny stopnia ich realizacji przez opiekuna praktyk w miejscu ich odbywania. Także dzienniki praktyk wykazują uchybienia, gdyż nie informują o efektach uczenia się przewidzianych dla praktyk.

Metody kształcenia są różnorodne, zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Zastosowane metody uwzględniają przy tym najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Ponadto umożliwiają studentom osiągnięcie biegłości w języku obcym na poziomie B2 (studia I stopnia) oraz B2+ (studia II stopnia).

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Podstawę do zaproponowania oceny kryterium spełnione częściowo stanowią błędy w odniesieniu do opisu zakładanych metod kształcenia oraz szacowania nakładu pracy studentów wyrażanych za pomocą ECTS dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, zdiagnozowane w wyniku oceny:

1. W przypadku kilku zajęć nie wskazano metod kształcenia, które mogą prowadzić do realizacji założonych szczegółowych efektów uczenia się.
2. W przypadku zajęć wykładowych przedstawiono nieprawidłowo oszacowany (przeszacowany) średni nakład pracy studentów wyrażony ECTS.
3. Efekty uczenia się, które student ma osiągnąć w trakcie odbywania praktyk zawodowych są określone ogólnie, nie odnoszą się do specyfiki kierunku.
4. Dziennik praktyk zawodowych nie daje możliwości odniesienia się opiekuna praktyk do stopnia realizacji poszczególnych efektów uczenia się przewidzianych do osiągnięcia przez studenta w trakcie trwania praktyk. W ogóle nie zawiera informacji o efektach uczenia się, które student w trakcie praktyk powinien osiągnąć.

Zalecenia

Zaleca się:

1. przegląd wskazanych metod kształcenia i uzupełnienie ich katalogu dla poszczególnych zajęć, tak aby ich zastosowanie prowadziło do osiągnięcia przez studentów wszystkich szczegółowych efektów uczenia się.
2. dostosowanie oszacowanego nakładu pracy studentów wyrażanego ECTS dla zajęć wykładowych poprzez rozpisanie pracy własnej studenta na poszczególne aktywności.
3. wprowadzenie zmian w dzienniku praktyk, poprzez wprowadzenie zapisu informującego opiekuna praktyk w miejscu ich prowadzenia o wszystkich efektach, które student w trakcie praktyk powinien osiągnąć oraz wprowadzenie koniczności ustosunkowania się opiekuna odnośnie stopnia zrealizowania przez studenta każdego z efektów uczenia się.
4. zaleca się uszczegółowienie efektów uczenia się, które student miałby osiągnąć w trakcie odbywania praktyk zawodowych na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, tak aby były odpowiednie dla specyfiki ocenianego kierunku oraz dla poszczególnych specjalności.
5. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna zostały opracowane, przyjęte, opublikowane i są stosowane zasady rekrutacji dla studiów I i II stopnia. Zasady rekrutacji na studia pierwszego stopnia są przejrzyste, bezstronne, zapewniają także przyjęcie kandydatów, którzy rokując osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się.

Inaczej rzecz ma się z zasadami rekrutacji na studia II stopnia. Uczelnia wprowadziła zmiany idące w kierunku doboru i selekcji takich kandydatów, którzy osiągnęli na studiach I stopnia zaawansowanie wiedzy, kompetencji i umiejętności, niemniej określiła je w taki sposób, który nie pozwala przyjąć na

studia kandydatów rokujących osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się w dyscyplinie wiodącej tj. językoznawstwo. Uczelnia wskazuje bowiem, że oczekuje do kandydatów na studia II stopnia (pisownia oryginalna): „Kandydat ubiegający się o przyjęcie na studiach II stopnia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, w szczególności: być wyposażony w wiedzę teoretyczną na temat mediów masowych oraz komunikacji społecznej, mieć wiedzę z zakresu nauk społeczno-politycznych (funkcjonowania współczesnego społeczeństwa, istoty podstawowych zjawisk życia politycznego i gospodarczego; struktury i funkcji wybranych instytucji społecznych), posiadać umiejętności sprawnego posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie”. Uczelnia nie wspomina o żadnych wymaganiach dotyczących dyscypliny językoznawstwo, która jako dyscyplina wiodąca jest na kierunku głównym obszarem kształcenia. Uczelnia zastrzega, że dla studentów, którzy są absolwentami kierunków innych niż dziennikarstwo i komunikacja społeczna, organizuje obowiązkowe zajęcia wyrównawcze, ale należy zakładać, że dotyczą one wyrównania i uzupełnienia wiedzy z zakresu medioznawstwa, nie językoznawstwa.

Kryteria przyjęć nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Uczelnia formułuje warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego. Zapewniają one możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Niemniej dla kierunku nie opracowano szczegółowych zasad uznawania efektów uczenia się osiągniętych w ramach wymiany międzynarodowej, co w toku wizytacji zostało zidentyfikowane jako jedna z istotnych barier dla rozwoju umiędzynarodowienia i mobilności studentów. Uczelnia wskazuje na ogólne zasady zawarte w Regulaminie studiów (tu paragraf 19), w którym jednak definiuje uznawanie efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni w tym zagranicznej post factum, nie określając dla specyfiki poszczególnego kierunku studiów warunków mobilności, możliwości realizacji wszystkich lub części zajęć poza jednostką macierzystą, wyłączenia zajęć z grupy uwzględnianych w mobility agreement. Rekomenduje się uszczegółowienie zasad uznawania osiągniętych w ramach mobilności efektów uczenia się w taki sposób, by ich przejrzystość i jednoznaczność sprzyjały mobilności.

W ramach działań naprawczych Uczelnia podjęła kroki, by zapewnić dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna odpowiednie i specyficzne zasady dyplomowania. Dla kierunku obowiązują więc ogólne wytyczne uczelniane sformułowane zwyczajowo w Regulaminie studiów, definiujące prace dyplomowe (dla studiów I i II stopnia; pokrewnie do definicji ustawowej). Są one uszczegółowione dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna w zasadach, które zostały opracowane i przyjęte przez zespół dydaktyczny kierunku po poprzedniej wizytacji.

Mimo podjętych działań naprawczych obszar dyplomowania wymaga nadal intensywnych prac koncepcyjnych i daleko idących zmian jakościowych. Uczelnia nie zdefiniowała charakterystyk prac właściwych dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, posługuje się wyłącznie definicjami ustawowymi, co nie wypełnia znamion dbałości o jakość kształcenia na ocenianym kierunku z jego specyfiką i właściwościami metodologicznymi kierunku. Uczelnia sformułowała zasady przygotowania

pracy dyplomowej dla kierunków prowadzonych przez Wydział Humanistyczny, ale zawierają one wyłącznie wskazania formalne, edytorskie, a wymogi merytoryczne sprowadzają się do powszechnie znanych i uznanych kryteriów oceny pracy (zgodność tytułu z tematyką, znajomości i wykorzystania literatury, poprawności językowej itd.). Uczelnia posługuje się sformułowaniem „specyficzne zasady dyplomowania”, ale sprowadza je do list zakresów tematycznych prac licencjackich i magisterskich (dla poszczególnych kierunków studiów) oraz „specyficznych zasad dyplomowania”, ale sprowadzonych do wskazania przebiegu egzaminu dyplomowego (tylko dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, co dodatkowo nie pozwala stwierdzić, na czym owa specyficzność miałaby polegać), wskazując, że na egzamin składają się trzy pytania o określonych zakresach. Na takiej podstawie nie można stwierdzić jednak żadnej charakterystyki czy wyjątkowości egzaminu dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Ocena stanu faktycznego w odniesieniu do prac dyplomowych licencjackich i magisterskich pokazuje jednoznacznie, że prace te są na niskim poziomie, budzą liczne zastrzeżenia i krytykę co do koncepcji, metodologii, w największej mierze są pracami o charakterze prostego opisu zebranego materiału przykładowego luźno lub wcale niepowiązanego z obszarem analizy z wykorzystaniem współczesnych metodologii językoznawczych ani medioznawczych. Dla części prac zidentyfikowano brak powiązania z dyscyplinami, do których przyporządkowany został kierunek.

Uczelnia zainicjowała działania naprawcze polegające na stałym monitorowaniu procesu dyplomowania, jego skuteczność będzie można stwierdzić po upływie skróconego czasu obowiązywania pozytywnej oceny jakości kształcenia na kierunku.

System weryfikacji efektów uczenia się nie w pełni umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są tylko częściowo zorientowane na studenta, częściowo umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz nie w pełni motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również tylko w części pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Podstawowym problemem w odniesieniu do systemu weryfikacji efektów uczenia się jest jego fragmentaryczność, hasłowość i wybiórczość. Uczelnia wskazuje na ograniczony katalog metod weryfikacji efektów uczenia się np. dla wiedzy są to: „kolokwium/sprawdzian, test, wypowiedź ustna, przygotowanie prezentacji, egzamin”. W zakresie umiejętności to np. „ocena projektu lub dyskusji”, a dla kompetencji społecznych „wnikliwa obserwacja studentów podczas samodzielnej i zespołowej pracy w ramach realizowanych aktywności podczas ćwiczeń, laboratoriów czy seminariów”. Uczelnia nie podejmuje jednak żadnych działań, by te narzędzia różnicować, dostosować adekwatnie do sytuacji np. rocznika 3-osobowego, w którym trudno będzie mówić o pracach zespołowych czy weryfikowaniu osiągnięcia efektów poprzez dyskusje w grupach.

Dla licznych zajęć jako metodę weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zaplanowano: aktywność w trakcie zajęć, jednocześnie nie wskazując w żaden sposób, jakie są jej wykładniki, jak jest mierzona i czy może dotyczyć wszystkich uczestników zajęć w równym stopniu. Dla części zajęć w sylabusach znajdujemy takie pary: efekt i metoda weryfikacji, które nie gwarantują skutecznej weryfikacji, np. *historia i polityka regionalna*: „Student posiada kompetencje dbałości o dorobek kultury i tradycji” (pisownia oryginalna), sparowany z metodami weryfikacji: „aktywność w trakcie zajęć”; *elementy krytyki literacko-artystycznej*: „Student inicjuje działania w przestrzeni publicznej

poprzez uczestnictwo w życiu kulturalnym kraju i regionu” – „aktywność w trakcie zajęć, dyskusja”; *komunikacja interkulturowa i międzykulturowa*: podstawą zaliczenia jest uzyskanie oceny za aktywność na zajęciach(...). Dla części zajęć o charakterze praktycznym (z racji ról zawodowych definiowanych w koncepcji kształcenia) przewiduje się metody weryfikacji, które nie gwarantują skutecznej identyfikacji osiągniętych efektów np. dla *deontologii mediów*, w której celach zapisano, że mają to być „zajęcia ukazujące możliwość aplikacji teorii etycznych do świata mediów”, jako narzędzie weryfikacji wprowadzono egzamin w formie testu sprawdzającego. Dla zajęć *warsztat językoznawczy* w badaniach nad mediami kładzie się nacisk na weryfikacje poprzez „przygotowanie prezentacji opisowej (przygotowanie i prezentacja wybranej metodologii (założenia teoretyczne) 60 %”; *kreowanie wizerunku politycznego* – metody weryfikacji, jak w licznych innych przypadkach, sprowadzone do aktywności podczas zajęć i prezentacji multimedialnej, którą przygotowuje student, w treściach oraz efektach dla zajęć mamy jednak wyraźne wskazania, że zajęcia skupiają się na zagadnieniach praktycznych (twórczych, kreowania wizerunku), nie zaś na jego deskrypcji.

Dla niektórych zajęć następuje rozminięcie się zakładanych metod weryfikacji z tymi, które wskazuje się jako istotne dla zaliczenia np. *wiedza o kulturze*, dla której założono m.in. weryfikację repetywną („zwięzłe referowanie przez studentów treści wcześniejszych wykładów”), ale w warunkach zaliczenia wskazuje się inne narzędzia weryfikacji: „przygotowanie pracy pisemnej i zdanie egzaminu końcowego”; *kultura w mediach*: „Student organizuje działalność popularyzującą oraz upowszechniającą kulturę” - metoda weryfikacji: wypowiedź pisemna.

Dla niektórych zajęć metody weryfikacji są niespecyficzne i podane na tyle hasłowo, że pozostają poza oceną np. *elektroniczne formy wspomaganie badań*: „student uznaje znaczenie elektronicznych form wspomaganie badań w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z działalnością dziennikarską” - metody weryfikacji: „zadania”; „student posiada wiedzę z zakresu wykorzystania nowoczesnych technologii zgodnie z metodologią badań społecznych” - metody weryfikacji: „zadania”.

Uczelnie pomija weryfikację efektów z zakresu przygotowania do prowadzenia badań naukowych (dla studiów I stopnia), a dla studiów II stopnia wskazuje, że metodą weryfikacji osiągnięcia efektów z zakresu umiejętności badawczych jest praca dyplomowa i egzamin dyplomowy. Zarówno prace, jak i sposób formułowania pytań egzaminacyjnych w toku egzaminu dyplomowego wskazują bowiem, że są to najczęściej zagadnienia o charakterze opisowym, odtwórczym, niepowiązanych z weryfikacją metod i technik badawczych, ich udatności, skuteczności i trafności doboru dla danego typu zadania badawczego.

Metody weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dla kierunku nie zostały określone i sformułowane w taki sposób, by możliwe było ich odpowiednie dostosowywanie do określonych potrzeb, wymagań poszczególnych studentów, ale także jak już wspomniano do okoliczności zewnętrznych takich jak np. nieliczny rocznik studiów (dla licznych sylabusów studiów II stopnia zakłada się weryfikację poprzez ćwiczenie dyskusji w grupach przy roczniku liczącym 3 osoby).

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się nie umożliwiają równego traktowania studentów w procesie weryfikacji, zakładają bowiem dla wszystkich te same i niejasne w ocenie aktywności: aktywność podczas zajęć, udział w dyskusji, obserwacja studenta. Nie zakładają także możliwości adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, co potwierdziły hospitacje zajęć. Dla zajęć, w których uczestniczą studenci o zróżnicowanych

kompetencjach w zakresie języka polskiego, co potwierdziła kontrola prac etapowych, następuje jedynie obniżenie wymagań, w miejsce działań systemowych dostosowawczych czy zmieniających metody weryfikacji w taki sposób, by zapewnić równość i porównywalność ocen wszystkich uczestników zajęć.

Dla licznych zajęć, co potwierdziły hospitacje i ocena prac etapowych, ocena aktywności jako metoda weryfikacji osiągania efektów uczenia się sprowadza się do tego, że poszczególne zadania wykonują studenci zaangażowani i chętni, pozostali nie przechodzą więc przez wszystkie zakładane dla zajęć etapy kształcenia.

Weryfikacja prac etapowych wskazuje, że tylko niektóre zajęcia są prowadzone w taki sposób, by studenci mogli otrzymać informację zwrotną dotyczącą stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, a w ocenie prac dyplomowych ujawnił się dodatkowo brak wnikliwości ocen, co powoduje, że w wielu przypadkach dyplomanci nie otrzymują trafnej informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się (dotyczy to treści recenzji oraz zawyżania ocen końcowych).

Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, jak wskazano nie są różnorodne, specyficzne, nie zapewniają całościowej i skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Tylko częściowo umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Studenci w znikomym stopniu są włączani do prowadzenia badań naukowych. Podczas studiów poznają wybrane metody badań, narzędzia wsparcia badawczego dotyczące obszaru nauk społecznych, a ściślej medioznawstwa, ale jednocześnie dla tego obszaru nie mają zaplecza merytorycznego, które pozwoliłoby im wykorzystać zaawansowane narzędzia takie jak badania focusowe czy techniki wywiadu pogłębionego, analiz biograficznych, badań etnograficznych, design thinking oraz foresight, które są dzisiaj jednymi z kluczowych metod prowadzenia procesu badawczego, opisu grup docelowych, kształtowania i komunikowania wizerunku.

Studenci w znikomym stopniu uczestniczą w procesie badawczym w obszarze dyscypliny językoznawstwo i nauki o komunikacji społecznej i mediach, a efekty ich działań są pojedyncze i okazjonalne (np. wyrażone w publikacjach).

Uczelnia prowadzi system lektoratów języka obcego, jednak ocena skuteczności nauczania jest niezadowolająca. Dla studiów I i II stopnia na kierunku zostały wprowadzone, poza systemem lektoratów, dodatkowe zajęcia (co należy częściowo pochwalić) z zakresu terminologii specjalistycznych, co było jednak podyktowane oczekiwaniami studentów w zakresie rozwijania kompetencji językowych, a świadczy o tym, że poziom i skuteczność nauczania języka obcego odpowiednio na poziomie B2 i B2+ nie jest realizowany skutecznie wobec wszystkich studentów. Uczelnia oferuje możliwość uczestniczenia w dodatkowych odpłatnych kursach języka obcego, w miejsce poprawy jakości prowadzonych zajęć z zakresu lektoratu języka obcego jako zajęć kursowych dla wszystkich studentów. Uwaga ta jest tu istotna, gdyż wiąże się bezpośrednio z weryfikacją efektów uczenia się.

Prace etapowe nie w pełni potwierdzają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. W ocenianych pracach brak przede wszystkim dowodów na formułowanie informacji zwrotnej do studentów, część z prac nie podlegała żadnej weryfikacji i zostały one przyjęte w dobrej wierze, choć wprowadzają w błąd co do referowanych treści i ich aktualności (patrz ocena prac etapowych). Dla części prac np. *translatorium specjalistyczne* prace co prawda są starannie ocenione, ale ich forma i poziom mają charakter wprawek leksykalnych, a nie takich prac, które stanowiłyby realne wsparcie kompetencyjne

w czytaniu literatury branżowej lub naukowej z zakresu studiowanej problematyki. Są to także prace, które adresowane są do obszaru nauk o komunikacji społecznej i mediach, mimo że kierunek jest przyporządkowany do językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej.

Prace dyplomowe tylko częściowo potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się formułowanych dla kierunku tak na I, jak i na II stopniu studiów. W większości oceniane prace dyplomowe mają charakter opisowy, często z zastosowaniem wyraźnie metodologii opisu literaturoznawczego, nie językoznawczego czy medioznawczego. Prace te są w niewielkim stopniu powiązane z problematyką właściwą dla kierunku studiów nawet widzianego z perspektywy komunikacyjnej i komunikologicznej, stanowiąc częściowo dowód na osiągnięcie efektów uczenia się w obszarze językoznawstwa polonistycznego o wyraźnie deskryptywnym nachyleniu.

Dokonania pozauczelniane wybranych studentów wskazują na osiągnięcie przez niektórych z nich przede wszystkim kompetencji praktycznych w zakresie zawodów medialnych, ale dokonało się to na drodze dodatkowego, pozakierunkowego zaangażowania i hobbistycznego rozwoju pasji dziennikarskich. Kierunek z racji tej, że prowadzony jest na profilu ogólnoakademickim, powinien przygotowywać i włączać studentów do prac badawczych w zakresie językoznawstwa i/lub nauk o komunikacji społecznej i mediach. Tego typu wysiłki są podejmowane, ale ich ostateczny efekt nie pokrywa się z zakładanymi dla kierunku efektami uczenia się np. studenci pierwszego roku studiów I stopnia przygotowują dokonanie praktyczne (zbiór tekstów), kolejna grupa opracowuje kompendium onomastyczne (choć w efektach dla kierunku nie ma mowy o wyraźnym wyeksponowaniu zagadnień onomastycznych, leksykologicznych i leksykograficznych jako właściwych dla kierunku). Studenci nie prowadzą kompleksowych prac o charakterze badawczym np. monitorowania mediów, prowadzenia eksperymentów z zakresu badania opinii publicznej, badań społecznych, skuteczności komunikacji, rozwoju i dokumentacji mediów, przemian systemu medialnego, genologii medialnej i praktyk medialnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się przyjęcie selektywnych zasad rekrutacji na studia II stopnia zapewniających kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie założonych dla kierunku efektów uczenia się.	Uczelnia przygotowała nowe zasady rekrutacji na II stopień studiów, który w założeniu Autorów ma zapewniać kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie założonych dla kierunku efektów uczenia się. Działania te wychodzą naprzeciw zaleceniu, niemniej spowodowały nowe	Zalecenie zrealizowane

		problemy, które stają się podstawą do wydania zmienionego zalecenia	
2.	Zaleca się przygotowanie i wdrożenie specyficznej dla kierunku koncepcji procesu dyplomowania.	Uczelnia podjęła prace nad przygotowaniem kompleksowej koncepcji procesu dyplomowania, ocena skuteczności podjętych działań będzie możliwa po upływie skróconego czasu obowiązywania oceny pozytywnej dla kierunku	Zalecenie zrealizowane
3.	Zaleca się zaprojektowanie i wdrożenie działań służących włączeniu studentów do działalności badawczej i uczestniczeniu w nich.	Uczelnia podjęła działania mające na celu włączanie studentów do działalności badawczej i uczestniczenie w nich, ocena skuteczności podjętych działań będzie możliwa po upływie skróconego czasu obowiązywania oceny pozytywnej dla kierunku	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiają one jednak tylko częściowo właściwy dobór kandydatów na studia w wypadku studiów II stopnia. Uczelnia podjęła w tym zakresie działania naprawcze, niemniej sformułowane nowe zasady nie są trafne skutkują kolejnymi problemami w obszarze rekrutacyjnym. Zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów zostały opracowane, przyjęte i wdrożone dla kierunku. W wypadku zasad dyplomowania mają charakter prac rozpoczętych i będących wciąż w toku.

System weryfikacji efektów uczenia się nie umożliwia pełnego monitorowania postępów w uczeniu się oraz rzetelnej i wiarygodnej oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są tylko częściowo zorientowane na studenta, umożliwiają częściowo uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywowania studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. System weryfikacji efektów uczenia się nie w pełni pozwala na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja

absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają tylko częściowo osiągnięcie efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. Sformułowanych i przyjętych nowych zasad rekrutacji na studia II stopnia, które nie zapewniają kandydatów o odpowiedniej wiedzy i kompetencjach
2. Procesu dyplomowania, jakości pracy dyplomowych oraz ich adekwatności do dyscyplin naukowych i efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku
3. Doboru metod i narzędzi weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć i grup zajęć, ich niespecyficzności, nietrafności i nieskuteczności
4. Braku metod dostosowania, zróżnicowania i skutecznego dystrybuowania metod weryfikacji efektów uczenia się specyficznych dla uwarunkowań grup studenckich oraz potrzeb poszczególnych studentów
5. Braku efektywności w zaprowadzeniu na kierunku odpowiednich całościowych, równych i angażujących wszystkich studentów metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez wszystkich studentów dla wszystkich zajęć.
6. Braku spójnej i całościowej strategii przygotowywania i włączania studentów do badań naukowych z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się opracowanie i przyjęcie takich kryteriów rekrutacji na studia II stopnia, które skutecznie pozwolą dobierać kandydatów o wiedzy i kompetencjach adekwatnych do zakładanych dla kierunku efektów uczenia się
2. Zaleca się całościowy monitoring jakości procesu dyplomowania, specyfikację prac dyplomowych dla studiów I i II stopnia, oraz podjęcie działań zmierzających do tego, by wszystkie prace mieściły się w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów
3. Zaleca się poprawny dobór metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć: specyficznych, zróżnicowanych, jednoznacznych i miarodajnych.
4. Zaleca się opracowanie i wdrożenie systemu dostosowań metod weryfikacji efektów uczenia się do potrzeb studentów
5. Zaleca się opracowanie i wdrożenie takich systemowych rozwiązań, które pozwolą na weryfikację wszystkich efektów uczenia się dla wszystkich zajęć wobec wszystkich studentów
6. Zaleca się wdrożenie rozwiązań pozwalających na skuteczne przygotowanie i włączanie studentów do prowadzenia badań naukowych zgodnych z efektami uczenia się sformułowanymi dla kierunku.

7. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadrę ocenianego kierunku tworzy 49 osób, wśród których jest 2 profesorów tytularnych, 17 doktorów habilitowanych, 20 doktorów, 7 magistrów, 2 doktorów inżynierów i 1 magister inżynier. Dziewięć osób uzyskało awans naukowy w ciągu ostatnich sześciu lat. Pod względem liczby prowadzonych zajęć z kierunkiem związani są głównie pracownicy Zakładu Dziennikarstwa i Nauk o Mediach oraz Zakładu Językoznawstwa wchodzących w skład Instytutu Filologii Polskiej Wydziału Humanistycznego UZ. Liczebność kadry zapewnia prawidłową realizację zajęć i sprzyja osiągnięciu przez studentów efektów uczenia się założonych dla poszczególnych zajęć, z zastrzeżeniem, że nie uwzględniają one dostatecznie specyfiki kierunku, w którym znacząca część efektów powinna wykazywać silny związek z dyscypliną nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Kompetencje naukowe pracowników mieszczą się w dyscyplinach, które reprezentowane są w programie studiów (przede wszystkim: językoznawstwo, nauki o komunikacji społecznej i mediach, literaturoznawstwo, nauki socjologiczne, nauki o prawie, nauki o polityce i administracji) i są udokumentowane aktualnym dorobkiem w postaci opublikowanych monografii, artykułów w czasopiśmie oraz rozdziałach w monografiach. W ostatnich latach 6 pracowników prowadziło projekty naukowe finansowane przez Narodowe Centrum Nauki lub uczestniczyło w grantach w roli wykonawców. Część pracowników legitymuje się również doświadczeniem dydaktycznym związanym z prowadzeniem wykładów w zagranicznych ośrodkach uniwersyteckich, a także zawodowym w obszarze dziennikarstwa. Zajęcia na kierunku prowadzi także 6 czynnych dziennikarzy prezentujących różne specjalizacje odpowiadające treściom prowadzonych przez nich zajęć.

Dorobek naukowy większości nauczycieli akademickich związany jest z językoznawstwem, głównie polonistycznym, ukierunkowanym medioznawczo, co umożliwia prawidłową realizację przypisanych im zajęć dydaktycznych. Na kierunku prowadzenie seminariów dyplomowych na studiach drugiego stopnia powierzane jest samodzielnie pracownikom naukowym, na studiach pierwszego stopnia – również nauczycielom akademickim ze stopniem doktora. Rekomenduje się podjęcie starań, aby aktywność naukowa nauczycieli została wyraźniej ukierunkowana na dyscyplinę nauki o komunikacji społecznej i mediach; w szczególności dotyczy to promotorów prac dyplomowych. Rekomenduje się również rezygnację z podejmowania w pracach dyplomowych tematów bardzo wąsko sprofilowanych językoznawczo/literaturoznawczo, które w aspekcie metodologicznym wykraczają poza założone dla kierunku efekty uczenia się.

Wielu prowadzących zajęcia angażuje się w działalność organizacyjną związaną z rozwijaniem oferty dydaktycznej Uczelni i doskonaleniem jakości dydaktyki w szkole wyższej oraz bierze udział w wydarzeniach o charakterze popularyzatorskim.

Efektom współpracy nauczycieli akademickich ze studentami są publikacje artykułów oraz prac studentów (czasopismo „Prace Aksjologiczne. Język. – Literatura – Kultura – Media”, program mentorski, coroczna konferencja studencko-doktorancka „Majówka Medialna”, prace powstałe

w ramach zajęć z twórczego pisania i kultury wypowiedzi dziennikarskiej), potwierdzające nabywanie przez nich kompetencji badawczych. Wpływ na realizację zajęć ma także przygotowywanie przez pracowników pomocy dydaktycznych w postaci podręczników do wybranych przedmiotów i przyporządkowywanie tematów prac dyplomowych dwóm kluczowym dyscyplinom naukowym, do których przypisany jest kierunek.

Zajęcia, których treści odnoszą się do wiedzy kluczowej z zakresu szeroko rozumianego dorobku dyscyplin kierunkowych prowadzone są przez osoby o kompetencjach zdobytych w toku wieloletniej pracy badawczej, potwierdzonych awansami zawodowymi. Struktura kwalifikacji i liczebność kadry w stosunku do liczby studentów (studia pierwszego stopnia: I rok 21 studentów, II rok 27 studentów, III rok 19 studentów; studia drugiego stopnia: I rok 4 studentów, II 4 studentów) umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Wielu nauczycieli akademickich posiada wieloletnie doświadczenie dydaktyczne w pracy w szkołach wyższych, deklaruje również udział w warsztatach i kursach metodycznych, w tym wykorzystujących techniki kształcenia na odległość, co umożliwia prawidłową realizację zajęć na kierunku.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, w odniesieniu do zajęć prowadzonych na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna umożliwia ich prawidłową realizację. Wiąże się to z faktem przydzielania większości prowadzących bardzo niewielkiej liczby zajęć (1-2).

W kilku przypadkach odnotowano brak dostatecznej korelacji między treściami kształcenia i kompetencjami naukowymi prowadzącego zajęcia, a także deklaracyjny charakter doświadczenia dydaktycznego. Szczegółowe uzasadnienie tej oceny znajduje się w załączniku nr 4 Raportu.

Na kierunku nie są przewidziane zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jednak prowadzący zajęcia mieli możliwość przygotowania się do ich prowadzenia dzięki szkoleniom organizowanym w Uczelni. W okresie pandemii w trybie ciągłym odbywały się także konsultacje w zakresie metod i technik kształcenia na odległość.

Kadrę ocenianego kierunku tworzą pracownicy siedmiu wydziałów Uniwersytetu Zielonogórskiego (Humanistycznego; Nauk Społecznych; Ekonomii i Zarządzania; Prawa i Administracji; Nauk Biologicznych; Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu; Artystycznego), zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, a prowadzone przez nich zajęcia obejmują ponad 75% godzin na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, co spełnia wymogi opisane w art. 73, ust. 2, pkt 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.). Obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich związane z prowadzeniem zajęć jest zgodne z wymaganiami.

Dobór nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku regulowany jest przepisami prawa obowiązującymi w Uczelni, w szczególności zasadami Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia wdrożonego na Wydziale Humanistycznym (procedura konkursowa rozstrzygana w drodze uchwały rady dyscypliny). Jest on oparty na ocenie wiedzy i kompetencji oraz planów rozwoju naukowego, a także weryfikacji doświadczenia dydaktycznego, praktycznego lub zawodowego kandydatów do prowadzenia zajęć, w tym zgodności prowadzonych przez nich badań naukowych z treściami programowymi przedmiotów. W początkowym okresie zatrudnienia umiejętności dydaktyczne, zaangażowanie oraz rozwój naukowy osób zatrudnionych

podlegają monitorowaniu, w okresie późniejszym ocena pracownika opiera się na wynikach oceny okresowej, hospitacji oraz ankiet studenckich.

Dobór prowadzących zajęcia ściśle odpowiada wymaganiom wynikającym z treści kształcenia poszczególnych przedmiotów, jednak w znaczącym stopniu wynika to z liczbowego ograniczenia zespołu pracowników związanych bezpośrednio z kierunkiem, tj. zatrudnionych w Zakładzie Dziennikarstwa i Nauk o Mediach i specjalizujących się w medioznawstwie, oraz konieczności współpracy ze specjalistami z innych jednostek UZ.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku mogą korzystać z różnych form pogłębiania kwalifikacji, obejmujących studia podyplomowe, kursy językowe oraz coroczne Uczelniane Forum Jakości Kształcenia. Polityka kadrowa zakłada również ich udział w obowiązkowych szkoleniach tematycznych ukierunkowanych na rozwijanie kompetencji dydaktycznych organizowanych w Instytucie Filologii Polskiej oraz w Uczelni.

Rekomenduje się podjęcie starań mających na celu wspieranie członków kadry w korzystaniu z najnowszych narzędzi cyfrowych, zmieniających zasady i formy komunikacji (w tym tworzenie komunikatów np. z użyciem narzędzi sztucznej inteligencji), które będą mogły być wykorzystywane w procesie dydaktycznym.

Możliwość oceniania przez studentów nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, a także przeprowadzania hospitacji zajęć gwarantują przepisy obowiązujące w Uczelni (Zarządzenie nr 100 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 10 sierpnia 2023 roku w sprawie dokumentów i procedur Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia).

Kierownictwo i kadra kierunku mają świadomość zasad oraz celowości hospitowania zajęć, a procedura jest systematycznie realizowana, zdiagnozowano jednak usterki w zakresie hospitacji zajęć prowadzonych przez współpracowników zewnętrznych (głównie zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne). Rekomenduje się objęcie współpracowników systematycznymi hospitacjami, uwzględniającymi w szczególności wsparcie w zakresie kompetencji dydaktycznych oraz uświadamianie im związku treściowego i metodycznego zakresu zajęć z koncepcją kształcenia realizowaną na kierunku.

Wypełnianie przez pracowników obowiązków związanych z kształceniem corocznie oceniane jest przez studentów (akcja „Oceń Belfra”) za pośrednictwem anonimowych ankiet. W celu zwiększenia zaangażowania oceniających organizowany jest konkurs w kategorii wydziałowej i indywidualnej.

Hospitacje zajęć przeprowadzane są przez zespół co najmniej dwóch osób zatrudnionych na stanowisku nauczyciela akademickiego co najmniej raz w okresie objętym okresową oceną nauczycieli akademickich, nie są zapowiadane i odbywają się według planu hospitacji przewidzianego na dany rok akademicki. Obowiązująca procedura uwzględnia również działania w przypadku negatywnej oceny prowadzenia zajęć.

Zgodnie z przepisami obowiązującymi w Uczelni (Zarządzenie nr 228 z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie zasad, trybu i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Zielonogórskim za lata 2022-2025) sposób wywiązywania się z obowiązków nałożonych na mocy Statutu UZ na nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia podlega okresowym ocenom. Od 2021 roku są one przeprowadzane przez Komisję Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich nie rzadziej niż raz na cztery lata lub na wniosek rektora. Uwzględniana jest odmienność w obowiązkach poszczególnych grup i stanowisk nauczycieli akademickich oraz specyfika

poszczególnych dyscyplin naukowych i kierunków studiów. Ponadto od roku 2023 każdy pracownik zobowiązany jest do przedstawienia rocznego sprawozdania ze swojej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, które stanowi podstawę oceny okresowej.

W ocenie pracownika są uwzględniane wyniki ankiet studenckich, a zgłoszone zastrzeżenia lub niska ogólna ocena wymagają złożenia pisemnego wyjaśnienia przez prowadzącego zajęcia oraz przeprowadzenia niezaplanowanej hospitacji, weryfikującej postawione zarzuty i ukierunkowanej na podniesienie jakości pracy dydaktycznej.

W ocenie okresowej uwzględniane są również wyniki zawarte w karcie hospitacji (punkty są przyznawane lub odejmowane w zależności od pozytywnego lub negatywnego wyniku hospitacji).

Plany rozwoju kadry dydaktycznej uwzględniają wyniki ocen okresowych, hospitacji i ankiet studenckich i zakładają m.in. zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia aktywności naukowej i dydaktycznej pracowników.

Polityka kadrowa uwzględnia możliwość motywowania nauczycieli akademickich do rozwoju naukowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych za pośrednictwem systemu nagradzania (nagrody naukowe i dydaktyczne rektora, wnioski o nagrody ministerialne). Przygotowywane są rozwiązania umożliwiające gratyfikowanie podnoszenie jakości dydaktyki realizowanej na kierunku.

Ze względu na bardzo dużą liczbę współpracowników zatrudnionych w innych jednostkach Uczelni i prowadzących nieliczne zajęcia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna oceniono, że budowanie silnego, wzajemnie motywującego się zespołu nie odbywa się w dostatecznie sprzyjających warunkach. Podejmowane są jednak działania prointegracyjne w postaci systematycznych spotkań kadry poświęconych analizie i ocenie realizowania programu oraz doskonaleniu kart ocen poszczególnych przedmiotów. Dla zapewnienia trwałego rozwoju i wszechstronnego doskonalenia członków zespołu rekomenduje się prowadzenie polityki kadrowej opartej na zatrudnianiu pracowników przede wszystkim na potrzeby działalności badawczej i dydaktycznej na kierunku.

W Uczelni obowiązuje Regulamin przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, określający zasady prewencji i procedury skargowej. W 2022 roku wykładowcy na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna wzięli udział w Forum Jakości Kształcenia poświęconego kwestiom równego traktowania oraz szkoleniu „Przeciwdziałanie mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu”.

Projekt „UZ dostępny dla wszystkich” zapewnia kadrze dydaktycznej możliwość bezpłatnego skorzystania z porad psychologa.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Większość zajęć na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna odbywa się w kampusie B przy al. Wojska Polskiego, mieszczącym budynki dydaktyczne i akademiki oraz bibliotekę uniwersytecką. Prowadzący zajęcia i studenci korzystają z pomieszczeń Wydziału Humanistycznego, mając dostęp do 42 sal ćwiczeniowych, 7 multimedialnych sal wykładowych (w tym 4 aule), 3 pracowni komputerowych, 2 sal laboratoryjnych do kształcenia językowego, 3 sal seminaryjnych i sali multimedialnej. Ponadto na potrzeby zajęć i wykonywania prac praktycznych wykorzystują pracownię dziennikarską działającą przy Mediach Akademickich Uczelni zlokalizowanych w centrum Zielonej Góry. Zajęcia z grafiki komputerowej oraz projektowania stron www odbywają się w Pracowni Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych w Instytucie Pedagogiki UZ.

Większość sal dydaktycznych wyposażona jest w cyfrowe pomoce dydaktyczne (projektory multimedialne lub ekrany interaktywne, telewizory, komputery). W pracowniach specjalistycznych jest dostępny sprzęt niezbędny do kształcenia w obszarze dziennikarstwa radiowego, telewizyjnego oraz internetowego/prasowego, pozwalający na stworzenie warunków uczenia się zbliżonych do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej.

Przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności jest możliwy dzięki swobodnemu korzystaniu z infrastruktury dydaktycznej i informatycznej w zakresie bieżącego kontaktu z nauczycielami akademickimi (spotkania seminaryjne, korespondencja i wymiana materiałów), a także z wyposażenia technicznego pomieszczeń, środków oraz pomocy dydaktycznych w zakresie prezentowania wyników badań.

Budynek Mediów Akademickich przy al. Niepodległości 13 został dostosowany do potrzeb przygotowywania programów radiowych i telewizyjnych (studia i redakcja internetowa wraz z wyposażeniem) oraz prowadzenie zajęć warsztatowych (sala z telewizorem, komputerem i green screenem), jednak jego ograniczenia architektoniczne i obowiązujące przepisy znacząco ograniczają możliwość rozwijania wysoko jakościowej dydaktyki. Rekomenduje się podjęcie starań o zmianę lokalizacji pomieszczeń specjalistycznych, która umożliwi swobodny dostęp i korzystanie z wyposażenia również studentom z niepełnosprawnością ruchową.

Wyposażenie techniczne, pomoce dydaktyczne i oprogramowanie (DigaSystem D.A.V.I.D, Adobe Audition), z których korzystają nauczyciele i studenci są sprawne, nowoczesne i umożliwiają prawidłową realizację zajęć w oparciu o rozwiązania techniczne mające aktualne zastosowanie w działalności dziennikarskiej i okołomedialnej.

Infrastruktura i wyposażenie techniczne są adekwatne do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Prace badawcze związane z realizacją prac dyplomowych mogą być prowadzone w oparciu o sieć internetową dostępną dla studentów na terenie kampusu, w bibliotece uczelnianej, a także w budynkach Wydziału Humanistycznego.

Lokalizacja Biblioteki Uniwersyteckiej oraz jej wielkość, infrastruktura, wyposażenie oraz godziny otwarcia zapewniają możliwość komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych udostępnianych w formie cyfrowej i tradycyjnej.

Funkcjonowanie oraz infrastruktura biblioteki są zgodne z obowiązującymi przepisami BHP.

Prowadzący zajęcia oraz studenci mają możliwość korzystania z dwóch bezpłatnych sieci bezprzewodowych (w tym spersonalizowanej EDUROAM) w budynkach dydaktycznych Uczelni oraz na terenie biblioteki. W większości sal i gabinetów pracownicy mogą korzystać również z sieci przewodowej. Dostęp do pomieszczeń oraz sprzętu technicznego poza godzinami zajęć odbywa się zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami pod opieką nauczyciela.

Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna na terenie kampusu jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami różnego typu, a także wolna od barier w dostępie do pomieszczeń, w których odbywa się kształcenie. Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewniony pełny udział w kształceniu ogólnym i specjalistycznym związanym ze specyfiką kierunku, jednak w przypadku pomieszczeń zlokalizowanych przy al. Niepodległości 13 dostęp ten jest ograniczony. Podjęto starania o zwiększenie udogodnień dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Kształcenie e-learningowe w Uczelni odbywa się z użyciem pakietu Gsuite obejmującego program do wideokonferencji online Google Hangouts Meet oraz system e-learningowy Google Classroom. Infrastruktura informatyczna i dydaktyczna umożliwia synchroniczną i asynchroniczną komunikację między prowadzącymi zajęcia i studentami ocenianego kierunku, realizowana na potrzeby bieżącej wymiany informacji oraz wykonywania prac domowych i zaliczeniowych.

Możliwość korzystania przez studentów ze specjalistycznych pracowni oraz oprogramowania jest zapewniana stacjonarnie, pod nadzorem opiekuna.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne odpowiadają zapotrzebowaniu prowadzących zajęcia oraz studentów pod względem aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz prowadzenie działalności naukowej i udział w takiej działalności. Zainteresowani mogą korzystać z nich w formie tradycyjnej (książki, czasopisma, zbiory

specjalne), a także za pośrednictwem infrastruktury cyfrowej udostępnianej przez bibliotekę (dostęp do elektronicznych wersji książek i czasopism oraz cyfrowych baz danych: Wirtualna Biblioteka Nauki, EBSCO i PROQUEST, Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych Academica).

Literatura wskazana w kartach przedmiotów jest dostępna w Bibliotece Uniwersyteckiej, w przypadku piśmiennictwa podstawowego dla zajęć najczęściej w dostatecznej liczbie egzemplarzy, w przypadku zajęć o treściach wąsko specjalistycznych dostępność jest ograniczona do 1 egzemplarza (korzystanie na miejscu). Zdalny dostęp do zasobów cyfrowych jest możliwy dzięki usłudze Proxy; fragmenty książek oraz publikacji w czasopismach udostępniane są również w postaci skanów.

Materiały dydaktyczne są udostępniane studentom w formie tradycyjnej i elektronicznej. Na kierunku nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zgodnie z zasadami Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia wdrożonego na Wydziale Humanistycznym (Zarządzenie nr 100 Rektora UZ) warunki kształcenia w Uczelni podlegają systematycznym ocenom w oparciu o ankiety przeprowadzane wśród pracowników i studentów (Opinia nauczycieli akademickich na temat warunków prowadzenia studiów, Ankieta studentów zadowolona z warunków studiowania). Okresowe przeglądy infrastruktury dokonywane są przez dyrektora Instytutu Filologii Polskiej i uwzględniają wnioski z ankiet oraz ukierunkowane są na ocenę dostosowania infrastruktury dydaktycznej do specyfiki studiowania na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, wynikającej z założonych efektów uczenia się i realizowania treści programowych.

Przeglądy infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej prowadzone są okresowo zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wyposażenie techniczne pomieszczeń oraz oprogramowanie kontrolowane są na bieżąco, ewentualne uszkodzenia i awarie zgłaszane są przez użytkowników do administracji budynków (na terenie kampusu) lub nauczycieli – pracowników Mediów Akademickich.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanego uchybienia, która nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wybrane przez Uczelnię do współpracy z kierunkiem dziennikarstwo i komunikacja społeczna podmioty zewnętrzne zostały dobrane odpowiednio, adekwatnie do celów określonych w programie studiów oraz efektów uczenia się, które studenci mają osiągnąć w trakcie nauki na ocenianym kierunku. Kierunek współpracuje z najsilniejszymi, działającymi na obszarze województwa lubuskiego, środowiskami dziennikarskimi (Gazeta Wyborcza, Radio Zachód, TVP Oddział Gorzów, Lubuskie Stowarzyszenie Dziennikarzy), a także z instytucjami samorządowymi (Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego) i instytucjami kultury (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. K. Norwida). Rezultatem prowadzonej z wymienionymi podmiotami relacji jest dostarczenia studentom możliwości rozwinięcia umiejętności, wiedzy i kompetencji społecznych zapisanych w efektach uczenia się określonych dla kierunku w prowadzonych specjalnościach: broker informacji, dziennikarstwo internetowe (na I stopniu studiów) oraz w module dziennikarstwo ekologiczne (na II stopniu).

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym daje studentom m.in. możliwość zaznajomienia się z funkcjonowaniem redakcji w praktyce, poznania jej struktury w zależności od rodzaju mediów; nabycia praktycznych umiejętności dotyczących tworzenia materiałów tekstowych, dźwiękowych i filmowych; poznania różnych form dziennikarskich (w zależności od rodzaju mediów); tworzenia tekstów, poznania ich prawidłowej konstrukcji; tworzenia tytułów i leadów; nabyciem umiejętności dotyczących wyszukiwania informacji (research).

Przyswojenie przez studenta wymienionych umiejętności pozwoli mu szybciej w pełni, jako dziennikarzowi, zafunkcjonować na rynku pracy.

Współpraca kierunku z podmiotami zewnętrznymi jest sformalizowana. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych mają podpisane porozumienia o współpracy na czas nieokreślony. Stroną, która reprezentuje w porozumieniu stronę uczelni jest rektor UZ.

Każde porozumienie zakłada specyficzne dla instytucji formy współpracy. Np. porozumienie ze Stowarzyszeniem Dziennikarzy Lubuskich zawiera zapis zobowiązujący podmiot zewnętrzny do współpracy przy organizacji programu mentorskiego dla studentów kierunku dziennikarstwo

i komunikacja społeczna oraz organizowanie udziału w wykładach konferencjach i szkoleniach, natomiast porozumienie z Klubem Kultury Filmowej – Organizatorem Lubuskiego Lata Filmowego (impreza coroczna) przewiduje współpracę przy wydawaniu gazety festiwalowej Lubuskiego Lata Filmowego. Porozumienie z WiMBP zawiera zapis o współpracy w zakresie współorganizacji praktyk studenckich (przewidziane w programie dla I stopnia studiów) a także organizowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju edukacji i kultury.

Podstawowym wspólnym celem wszystkich, wyżej wymienionych porozumień jest wsparcie i rozwój warsztatu zawodowego studentów.

Współpraca obecnie odbywa się zgodnie z zapisami zawartymi w porozumieniach pomiędzy uczelnią, a interesariuszami zewnętrznymi.

W związku z tym, że praktyki zostały przywrócone do programu studiów na ocenianym kierunku w roku akademickim 2020/2021, a pierwszy rocznik będzie realizował ten punkt programu studiów dopiero w bieżącym roku akademickim (2023/2024), nie ma możliwości oceny wykonania ściśle określonych w przebiegu praktyk zadań, które zobowiązani są realizować przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zakres współpracy instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego z ocenianym kierunkiem jest stały, systematyczny i zróżnicowany. Przedstawiciele potencjalnych pracodawców dla absolwentów kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna biorą udział w prowadzeniu zajęć oraz weryfikacji stopnia realizacji efektów uczenia się określonych dla tych zajęć. W trakcie ich prowadzenia, przekazują praktyczną wiedzę, którą zdobyli na bazie własnych doświadczeń. Część z siedmiu osób, które mają doświadczenie zdobyte poza uczelnią, a prowadzą zajęcia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, nadal są aktywnymi dziennikarzami lub redaktorami.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego mają swoich przedstawicieli (dwie osoby w pięcioosobowym składzie) w Wydziałowej Radzie Programowej dla ocenianego kierunku. Reprezentują oni dwa podmioty: Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. C. K. Norwida (WiMBP) oraz Stowarzyszenie Dziennikarzy Lubuskich (SDL). Posiedzenia Rady odbywają się przynajmniej raz w roku. Jej zadaniem jest przede wszystkim analiza prawidłowości zawartości programu studiów w kontekście potrzeb rynku pracy.

W lutym 2022 na ocenianym kierunku powstała Rada Konsultacyjna. W jej skład wchodzi przedstawiciele mediów: osoby z kierownictwa Radia Zachód, Lubuskiego Centrum Informacyjnego, zielonogórskiego oddziału Gazety Wyborczej oraz zielonogórskiej redakcji TVP Gorzów. W trakcie pierwszego posiedzenia Rada m.in. rekomendowała wprowadzenie do programu studiów II stopnia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna specjalności dziennikarstwo ekologiczne (moduł wprowadzono do programu). Decyzję poprzedziła ankieta, w której wszyscy przedstawiciele Rady wypowiedzieli się pozytywnie na temat wprowadzonej do programu studiów zmiany. W trakcie posiedzenia ustalono również, że studenci I stopnia studiów na ocenianym kierunku będą przygotowani do obsługi redakcyjnych mediów społecznościowych i praktycznych umiejętności w zakresie obsługi stron internetowych. Głównym zadaniem Rady Konsultacyjnej jest opiniowanie programu studiów na ocenianym kierunku i ewentualne sugerowanie wprowadzenia modyfikacji do programu. Członkowie Rady deklarują współpracę w procesie organizacji i przebiegu praktyk zawodowych.

Bardzo ważnym aspektem współpracy (bez udziału uczelni) w kontekście nabywania nauki praktycznej zawodu przez studentów, jest otwarcie redakcji reprezentowanych przez współpracujących z kierunkiem interesariuszy zewnętrznych, na bezpośrednią współpracę ze studentami. Studenci, których zaangażowanie i pracę pracodawcy wysoko oceniają, mają szansę na zatrudnienie po ukończeniu studiów (głównie Gazeta Wyborcza i Radio Zachód). Studenci bardzo pozytywnie oceniają taki rodzaj współpracy, jest to dla nich ważny etap w procesie nabywania doświadczenia. Obecnie jedna z redakcji oferuje miejsca dla czterech osób, przedstawiciele innych redakcji również zgłaszają zapotrzebowanie na współpracujących studentów.

Pracodawcy, którzy korzystają z pracy studentów ocenianego kierunku poza strukturą uczelni, bardzo wysoko oceniają ich przygotowanie merytoryczne i zaangażowanie w pracę.

Inną formą realizowaną w ramach współpracy kierunku z interesariuszami zewnętrznymi jest cykl warsztatów, który zawiera program studiów. Na I stopniu praktycy prowadzą zajęcia warsztatowe w zakresie dziennikarstwa internetowego, dziennikarstwa radiowego i telewizyjnego. Na studiach II stopnia zajęcia warsztatowe również prowadzą doświadczeni dziennikarze. Blok przedmiotów warsztatowych obejmuje dziedziny: dziennikarstwo społeczne i obywatelskie; śledcze i interwencyjne; ekonomiczno-prawne oraz sportowe. Dobór tych dziedzin jest zgodny z oczekiwaniami rynku pracy.

Bardzo ważnym punktem w procesie praktycznego przygotowania studentów do pełnienia zadań dziennikarza na rynku jest możliwość ich współpracy z mediami uczelnianymi (mają odrębną od uczelni osobowość prawną). W skład Mediów Akademickich Uniwersytetu Zielonogórskiego wchodzi: Akademickie Radio INDEX, Index TV i internetowy portal uniwersytecki (www.wZielonej.pl). Media uczelniane wyposażone są w profesjonalne urządzenia, które udostępniane są najbardziej zaangażowanym w chęć zdobycia umiejętności praktycznych studentom.

W ocenie zespołu oceniającego obszary współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, jak również różnorodność form współpracy, a także jej charakter oraz intensywność dają studentom możliwość praktycznego przygotowania się do pełnienia ról na rynku pracy określonych w sylwetce absolwenta.

Kierunek nie prowadzi zajęć w trybie zdalnym, również spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywają się stacjonarnie.

Okresowych przeglądów współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego dokonuje Wydziałowa Rada ds. Kształcenia na wydziale humanistycznym. Rada, na posiedzeniu we wrześniu 2023 r. m.in. pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie Wydziałowej Rady Programowej dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Ocena dotyczyła zakresu i form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do specyfiki kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Przy ocenie brano pod uwagę prawidłowość doboru interesariuszy zewnętrznych współpracujących z ocenianym kierunkiem, a także efekty tej współpracy dla kształtowania programu studiów na kierunku.

Studenci ocenianego kierunku pozytywnie oceniają rolę, jaką w trakcie procesu uczenia się pełnią przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, doceniają ich wiedzę i doświadczenie, które są niezbędne do osiągnięcia przez studentów zakładanych dla kierunku efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się dokonanie właściwego i odpowiedniego dla specyfiki kierunku doboru interesariuszy zewnętrznych i zapewnienie im realnego wpływu na koncepcję kształcenia, doskonalenie programu studiów, jego realizacji poprzez przyjęcie właściwych dla kierunku i jego specyfiki form współpracy.	Dobór interesariuszy zewnętrznych jest prawidłowy, odpowiedni dla specyfiki kierunku. Grupę współpracujących interesariuszy tworzą przedstawiciele najpoważniejszych mediów spośród tych, które funkcjonują na terenie województwa lubuskiego. Interesariusze zewnętrzny, poprzez zaangażowanie w pracach Wydziałowej Rady Programowej dla kierunku oraz Rady Konsultacyjnej diks mają możliwość wpływu na kształt programu studiów na ocenianym kierunku	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się przeprowadzanie okresowych przeglądów dotyczących zakresu i form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.	Okresowe przeglądy dotyczące zakresu i form współpracy kierunku z interesariuszami zewnętrznymi są dokonywane. Zadanie to realizuje Wydziałowa Rada ds. Kształcenia na Wydziale Humanistycznym	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Współpraca jest systematyczna, jej efekty wykorzystywane są do aktualizacji programu uczenia się pod kątem potrzeb rynku pracy.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Podstawową formą umiędzynarodowienia kierunku jest kształcenie w zakresie języków obcych (na pierwszym stopniu studiów: *język obcy nowożytny* angielski lub niemiecki w sem. 1-4 i *translatorium tekstów specjalistycznych* w sem. 5; na drugim stopniu studiów *język obcy nowożytny* angielski lub niemiecki i *translatorium tekstów specjalistycznych* w sem. 1). Studenci zagraniczni mogą skorzystać z oferty nauki języka polskiego jako obcego. Na studiach drugiego stopnia zaprojektowany został ponadto blok przedmiotów wspierających umiędzynarodowienie (*stosunki międzynarodowe, komunikacja interkulturowa i międzyjęzykowa, Global English in Environmental Discourse*).

Umiędzynarodowieniu służy również wykorzystywanie literatury obcojęzycznej na seminariach dyplomowych i w pracach dyplomowych, a także zapewnianie warunków do rozwijania mobilności studentów i kadry, w tym mobilności wirtualnej.

Strategia umiędzynarodowienia kierunku odpowiada założeniom misji Uczelni, zgodnie z którą ma ona przygotowywać obywateli do funkcjonowania w perspektywie globalnej, a prowadzone badania naukowe mają mieć zasięg międzynarodowy. Jest również zgodna z koncepcją i celami kształcenia na kierunku, zakładającymi pogłębione kształcenie językowe (w tym w zakresie języka obcego na studiach pierwszego stopnia), uwzględniające na zajęciach *translatorium języków specjalistycznych* leksykę i konteksty związane z dziennikarstwem i mediami, a także rozwijanie u studentów świadomości głównych nurtów kultury globalnej i przemian cywilizacyjnych. Ponadto zasięg umiędzynarodowienia na studiach drugiego stopnia zwiększa obecność modułu uzupełniającego, obejmującego treści z zakresu dziennikarstwa ekologicznego i kształcącego umiejętności językowo-komunikacyjne w odniesieniu do kryzysu ekologicznego i związanych z nim zjawisk społecznych, gospodarczych i medialnych.

Studenci kierunku dziennikarstwo i komunikacja medialna mogą korzystać ze specjalnego kanału informacyjnego dotyczącego programów mobilności i innych form aktywności międzynarodowej („Okno na świat” na platformie Classroom). Strategia działalności promującej obejmuje również ułatwianie kontaktów z uczelniami przyjmującymi studentów na wymianę, z którymi nie ma podpisanej oficjalnej umowy, oraz wsparcie w zakresie doskonalenia znajomości języka obcego. Ze względu na niewielkie zainteresowanie wyjazdami edukacyjnymi wśród studentów główny nacisk kładzie się na promowanie oferty odbywania praktyk zagranicznych.

Zrealizowane na kierunku plany mobilnościowe objęły dotychczas dwie studentki oraz nauczycieli akademickich, którzy wyjechali do 5 ośrodków akademickich za granicą. Wykładowcy z 2 uniwersytetów zagranicznych przyjechali na zaproszenie władz kierunku. Ze względu na warunki

pandemiczne w większości realizowana była mobilność wirtualna – zarówno akademicka (wystąpienia on-line doktorantów i wykładowcy z Ukrainy), jak i studencka, obejmująca również spotkania z ludźmi świata nauki i kultury.

Międzynarodowa współpraca naukowa na kierunku obejmuje również wizyty badawcze, konsultacje projektowe, staże naukowe, udział nauczycieli akademickich w konferencjach międzynarodowych, publikacje w czasopiśmie międzynarodowych, a także pracę przy projektach edukacyjnych i projektach Komisji Europejskiej dotyczących szkolnictwa wyższego.

Na kierunku trwają działania zmierzające do intensyfikacji współpracy międzynarodowej w zakresie kształcenia (rozmowy wstępne z 2 kandydatami na profesorów wizytujących).

Monitorowanie procesu umiędzynarodowienia pozostaje w gestii Wydziałowej Rady Programowej kierunku, która przekazuje swoje wnioski Wydziałowej Radzie ds. Kształcenia. Władze kierunku mają świadomość potrzeby podjęcia bardziej aktywnej współpracy międzynarodowej i są zdecydowane realizować ją z uwzględnieniem kontaktów z ośrodkami, których naukowo-dydaktyczna specyfika w większym zakresie odpowiada zapotrzebowaniu kadry i studentów kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się zwiększenie i zróżnicowanie oferty partnerskich uczelni w ramach wymian studenckich i rozpoczęcie współpracy bilateralnej.	W wyniku starań przedstawicieli kierunku oferta mobilności Wydziału Humanistycznego UZ zwiększyła się o uczelnię partnerską w Pizie. Studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej mogą w niej realizować program kształcenia w zakresie <i>Humanities</i> .	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się przygotowanie i wdrożenie oferty mobilności zarówno w odniesieniu do nauczycieli akademickich, jak i studentów.	Badania ankietowe wśród studentów kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna w r. akad. 2021/2022 wykazały niski poziom zainteresowania wyjazdami zagranicznymi spowodowany przede wszystkim kosztami finansowymi, a także niedostatecznym poziomem umiejętności językowych oraz spodziewanymi trudnościami	Zalecenie zrealizowane

		<p>organizacyjno-dydaktycznymi po powrocie z wyjazdu.</p> <p>Względy finansowe są czynnikiem brany pod uwagę w procesie wyboru nowych uczestników wymiany mobilnościowej. Organizowane są również spotkania z zagranicznymi uczestnikami wymiany w ramach Erasmus+ przebywającymi w Uczelni, których opinie są istotne dla studentów kierunku.</p> <p>Dla studentów kierunku zorganizowany został specjalny classroom "Okno na świat" gromadzący informacje dotyczące oferty wyjazdowej.</p> <p>W 2022 r. w ramach Majówki Medialnej zorganizowano wystąpienia on-line 2 doktorantów z partnerskiej uczelni w Hradcu Králové, w roku 2023 – wykład pracownika z Wydziału Dziennikarstwa i Reklamy Uniwersytetu Państwowego w Kijowie. Studenci kierunku wzięli udział w 2 międzynarodowych spotkaniach w formule round table organizowanych on-line w Kijowie.</p>	
3.	Zaleca się opracowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych właściwych i skutecznych w podnoszeniu stopnia umiędzynarodowienia kierunku.	Zgodnie z Zarządzeniem nr 57 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z 25 marca 2020 r. powołano Wydziałową Radę Programową dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna, której zadaniem jest prowadzenie okresowych przeglądów umiędzynarodowienia kierunku, w tym zakresu współpracy międzynarodowej.	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zostały poprawione warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, studenci podnoszą swoje kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego specjalistycznego związanego z kierunkiem studiów. Stopniowo rozwijane są formy międzynarodowej mobilności studentów i nauczycieli akademickich.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie oraz ma charakter stały. Uniwersytet Zielonogórski oferuje regularne wsparcie studentów w procesie zdobywania wiedzy i umiejętności zawodowych. Zgodnie z zaobserwowanym przez Zespół Oceniający stanem faktycznym wsparcie to nie ma jednak charakteru kompleksowego, w szczególności z uwagi na brak szczegółowej informacji skierowanej do studentów, a dotyczącej programów wsparcia w procesie uczenia się, innych niż te określone ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Uczelnia nie podejmuje próby szczegółowego informowania studentów o możliwości zdobywania grantów badawczych, podejmowania praktyk zawodowych, wsparcia w pozyskiwaniu finansowania oraz realizacji projektów zewnętrznych, pomimo że deklaruje możliwość skorzystania z tych form wsparcia. Powoduje to sytuacje, w których jedynie osoby o charakterze proaktywnym mogą liczyć na wsparcie, udzielane w tego typu sytuacjach doraźnie. Wsparcie oferowane studentom ma zróżnicowaną formę oraz odbywa się w oparciu o współczesne technologie. Wsparcie jest adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Oferowane przez Uniwersytet Zielonogórski formy wsparcia nie przygotowują w pełni do wejścia na rynek pracy, z uwagi na niewielki stopień wsparcia studentów w zakresie pozyskiwania praktyk oraz pozyskiwania umiejętności niezbędnych w pracy w zawodzie. Przejawia się to poprzez podniesiony wcześniej argument dotyczący konieczności przyjmowania przez studentów postawy osób poszukujących rozwiązania problemu na własną rękę, ponieważ brak jest im wiedzy na temat oferowanych rozwiązań.

Zespół oceniający zauważył, że istnieje głęboka niepewność co do form wsparcia studentów w procesie uczenia się, ponieważ środowisko akademickie nie jest o nich w należyty sposób informowane. Znajome zdają się być formy wsparcia oferowane w związku z obowiązkami ustawowymi, ciężko

natomiast szukać w tym zakresie innych i innowacyjnych rozwiązań. Wszelkie poszukiwania form wsparcia przez studentów to zapytania kierowane ku administracji Wydziału i Instytutu lub inicjatywy podejmowane na własną rękę w celu samodoskonalenia naukowego i zawodowego. Zgodnie z zaobserwowanym stanem faktycznym zasadne staje się rozwinięcie form wsparcia studentów w procesie uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych i zawodowych oraz wsparcie materialne i organizacyjne inicjatyw studenckich.

W ramach podejmowanych zajęć studenci są zaznajamiani z wykorzystywanym na Wydziale sprzętem oraz w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i rozwiązań do kształcenia na odległość. Na szczególną uwagę zasługuje współpraca studentów z nauczycielami akademickimi w zakresie publikacji prac naukowych, które zwiększają kompetencje merytoryczne studentów, a forma wsparcia cieszy się szczególnym uznaniem studentów. Wsparcie studentów wybitnych objawia się w organizacji przez Uczelnię praktyk, udzielaniu pomocy w pozyskiwaniu finansowania inicjatyw, projektów i badań oraz realizacji inicjatyw zewnętrznych. Studenci mogą również liczyć na wsparcie w ramach różnorodnych form aktywności studentów, w tym sportowych, artystycznych, organizacyjnych oraz w zakresie przedsiębiorczości, m.in. w ramach organizacji sportowych działających przy Uczelni jak Klub Uczelniany AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego, koła naukowe czy Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości. Wsparcie dostosowane jest do potrzeb różnych grup studentów oraz indywidualnych potrzeb, w szczególności studentów z niepełnosprawnością. Studenci ze szczególnymi potrzebami są objęci przez Uczelnię kompleksową opieką. Wśród form wsparcia studentów w procesie uczenia się Uniwersytet Zielonogórski uwzględnia różne sposoby zgłaszania skarg i wniosków. Zespół Oceniający zauważył, że formy te są dobrze znane studentom. Pomocą w zakresie skarg i wniosków służą wyznaczeni opiekunowie roku, którzy udzielają wsparcia oraz wszelkich informacji lub samodzielnie rozwiązują możliwe do rozwiązania w tej drodze problemy. Uczelnia opracowała politykę zapobiegającą oraz pozwalającą na udzielenie systemowego wsparcia osobom doznającym przeróżnych form przemocy, co pozwala na skuteczne reagowanie w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów. Zespół oceniający zauważył, że środowisko akademickie zostały dobrze zaznajomione z polityką, a jego członkowie posiadają wiedzę na temat funkcjonowania systemu przeciwdziałania różnym formom przemocy.

Motywowanie studentów ma postać uczelnianych, materialnych oraz pozamaterialnych, instrumentów oddziaływania, wśród których wskazać można stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz wsparcie w zakresie finansowania inicjatyw oraz badań. Działania te motywują studentów do osiągania wyższych wyników, uczestniczenia w zewnętrznych inicjatywach oraz oddziałują na rozwój zawodowy studentów.

Zespół oceniający zauważył, że kompetencje kadry administracyjnej odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studentów oraz kreuje warunki sprzyjające, motywujące studentów do działalności w samorządzie. Wątpliwą pozostaje kwestia udziału studentów w procesie tworzenia programu studiów, określaniu warunków studiowania oraz kreowania form wsparcia. Studenci są obsadzani w odpowiednich do tego komisjach, zespołach, grupach roboczych, brak jednak widocznych efektów ich prac.

Studenci biorą udział w okresowych przeglądach wsparcia studentów w zakresie form wsparcia w efektywnym korzystaniu z infrastruktury, wykorzystania oprogramowania i metod oraz technik

kształcenia na odległość, a wyniki prowadzonych przeglądów służą doskonaleniu wsparcia oraz jego form co objawia się w uwzględnianiu próśb studentów kierowanych do władz Wydziału.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się w ramach ocenianego stosowanie opracowanych w Uczelni mechanizmów kontrolnych zorientowanych na bezpieczeństwo i dobrostan studentów.	Uczelnia wprowadziła program i politykę mającą na celu przeciwdziałanie różnym formom przemocy. Nowe zasady są znane środowisku akademickiemu. Studenci są tego świadomi, gdzie mogą uzyskać niezbędne wsparcie w sytuacjach konfliktowych.	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się podjęcie skutecznych działań zapobiegających mobbingowi i dyskryminacji.	Uczelnia podjęła działanie wprowadzając politykę antymobbingową. Studenci są świadomi, gdzie mogą uzyskać niezbędne wsparcie w sytuacjach konfliktowych.	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Wsparcie to nie jest jednak w odpowiedni sposób komunikowane studentom, co powoduje problem samodzielnego poszukiwania rozwiązań problemów, stawiając studentów w poczuciu „walki z dniem codziennym”. Uczelnia motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. sposobu informowania studentów o formach wsparcia w procesie uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie sposobu informowania wszystkich studentów o dostępnych formach wsparcia w procesie uczenia się, w tym sposobu komunikacji drogą elektroniczną.
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższego zalecenia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uniwersytet Zielonogórski zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Duża część stron internetowych Uczelni w tym strona Centrum Obsługi Studenta, portal rekrutacyjny oraz system SylabUZ nie spełnia aktualnych norm dostępności według standardu WCAG v2.1. Strony są nieczytelne dla osób z niepełnosprawnościami wzroku, a w tych, gdzie tryb kontrastowy jest dostępny, podstrony są skonstruowane w ten sposób, że odnośniki kontrastowe są nieczytelne nawet dla osoby z bardzo dobrym wzrokiem.

Informacja o studiach obejmuje co najmniej: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, wskaźniki zdawalności, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, dane dotyczące losów zawodowych absolwentów, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

Zastany stan faktyczny nie potwierdził, że zakres opublikowanych danych obejmuje informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie oraz podstawowych wskaźników dotyczących skuteczności tego kształcenia.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	TAK
7.	Aktualne programy studiów	TAK
8.	Sylabusy	TAK
9.	Kompletność sylabusów	TAK
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK
12.	Erasmus	TAK
13.	Most	TAK
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
15.	Harmonogram zajęć	TAK
16.	Regulamin studiów	TAK
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	TAK
19.	Biuro Karier	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	TAK
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	TAK

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom. Udział studentów w ww. ocenach jest ograniczony. Studenci nie mają wiedzy na temat prowadzenia takich ocen. Wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Na podstawie zastanej sytuacji udało się potwierdzić jedynie częściowe monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów, pracodawców).

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zgodnie ze zdobytymi przez Zespół Oceniający informacjami na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Informacje te nie są jednak

dostępne dla wszystkich grup odbiorców, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, które mogą nie być w stanie posługiwać się portalami internetowymi Uczelni, które należy uznać za niedostosowane do ich potrzeb. Nawet te spośród stron internetowych, które posiadają tryb kontrastowy nie są odpowiednio dostosowane, ponieważ dostępne na podstronach odnośniki są nieczytelne nawet dla osoby bez wady wzroku. Wynika to z niedostosowania technologicznego serwisów Uczelni, co prowadzi do wykluczenia części odbiorców z korzystania z dostępnych danych z uwagi na charakter funkcjonowania ogólnouczelnianych systemów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których studenci nie uczestniczą w sposób dostateczny. Nie udało się potwierdzić realnego udziału studentów w analizie dostępnych informacji i dostosowaniu ich do potrzeb różnych grup odbiorców. Wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Pracodawcy nie zgłaszali uwag co do aktualności, rzetelności, kompleksowości informacji zamieszczanych w serwisach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Podjęcie działań mających na celu zapewnienie dostępności wszystkich serwisów Uczelni dla osób ze szczególnymi potrzebami, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności w ramach trybu kontrastowego.
2. Podjęcie działań mających na celu aktywizację studentów biorących udział w systemie doskonalenia metod komunikowania danych odnośnie do kierunku studiów.
3. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Uczelni zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, które nie w pełni są stosowane w odniesieniu do kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. W uczelni zostały także przygotowane i są stosowane procedury systematycznych ocen programu studiów opartych o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Dla kierunku są one jednak stosowane w ograniczonym i niewystarczającym stopniu.

W wyniku realizacji zalecenia sformułowanego w toku zewnętrznej oceny jakości kształcenia w roku 2021 został powołany zespół programowy dla kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna w szerokim i zróżnicowanym składzie, z udziałem reprezentantów studentów i interesariuszy zewnętrznych. W gestii tego zespołu leży przygotowywanie przeglądu programu studiów, jego aktualizacja. Namnożenie zespołów i rad zajmujących się w obrębie wydziału (za kierunek odpowiada

formalnie dziekan) powoduje jednak liczne niejasności i pozostawia pola, które nie są odpowiednio poddawane ocenie i bieżącej kontroli jakościowej. Uwidocznia się to w odniesieniu do jakości, celowości i trafności wprowadzanych zmian programowych np. Modułu dodatkowego na studiach drugiego stopnia, umieszczania w programie zajęć o charakterze praktycznym, zasadności i sposobu realizacji praktyk zawodowych czy istoty kształcenia językoznawczego (polonistycznego) na kierunku.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji, jednak efektywność przyjętych regulacji nie jest odpowiednio weryfikowana, co skutkuje wadliwym sformułowaniem kryteriów przyjęć na studia II stopnia, a także częściowo wpływa na bardzo ograniczoną rekrutację na studia II stopnia. Uczelnia nie wprowadza odpowiednich narzędzi, które pozwoliłyby zweryfikować powody, dla których tylko pojedynczy absolwenci studiów I stopnia wyrażają chęć i podejmują studia II stopnia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Dla kierunku nie jest prowadzona właściwa weryfikacja programu studiów, która zawierałaby namysł nad kształtowaniem efektów uczenia się, tylko częściowo uwzględnia się wnioski z analiz uwag otoczenia społeczno-gospodarczego. Zmiany w formułowaniu efektów uczenia się doprowadziły do tego, że spowodowały one zatarcie koncepcji kształcenia, nie pokazują w sposób jasny i bliski kształceniu wiedzy, kompetencji i umiejętności konkretnie adresowanych do kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz przylegających do koncepcji kształcenia i sylwetki absolwenta. Mają one bardzo często charakter generyczny, ogólny lub są wyłącznie sygnałowe. Podobnie mimo wprowadzonych zmian nie udaje się uzyskać efektu, którym byłoby właściwe, całościowe i oparte na przyroście wiedzy, kompetencji i umiejętności kształcenie w obszarze wiedzy i praktyk dziennikarskich na studiach I i II stopnia.

Wyniki monitoringu metod kształcenia, metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyk zawodowych (przywróconych do programu studiów), wyników nauczania tylko częściowo opierają się na miarodajnych źródłach. Uczelnia rozpoczęła wprowadzanie systemu monitorowania np. Procesu dyplomowania, ale w tej chwili nie ma podstaw do stwierdzenia, że system ten działa i jest skuteczny. Podobnie wskazane uchybienia w koncepcji realizacji praktyk zawodowych wskazują, że mimo podejmowanych działań nie w pełni udaje się uzyskać efekt, którym byłoby wdrożenie zmian uwzględniających zarówno wymagania i możliwości programowe, jak i oczekiwania interesariuszy kierunku, a jednocześnie gwarantujące bezpieczeństwo w zakresie jakościowej realizacji i oceny poszczególnych elementów dydaktyki.

O ile prace dyplomowe zostały w ostatnim roku poddane pierwszej weryfikacji, o tyle prace etapowe nie stanowią miarodajnego źródła dla formułowania ocen jakościowych: w licznych z nich brak kryteriów, brak informacji zwrotnej do studentów, brak znamion korekty czy pracy redakcyjnej, niektóre nie stanowią spójnej z sylabussem i koncepcją zajęć wyrażoną w efektach uczenia się dla zajęć dowodu osiągnięcia efektów uczenia się.

Brak kompleksowego namysłu nad koncepcją kształcenia na kierunku skutkuje m.in. tym, że ograniczone z natury rzeczy do elementów współczesnego językoznawstwa polskiego zagadnienia z dyscypliny wiodącej powtarzają się w kolejnych semestrach, wracają kilkakrotnie, na co zwracają uwagę studenci, a co nie przekłada się na porządkowanie koncepcyjne i treściowe kierunku.

Wnioski z cyklicznych ocen jakości kształcenia są brane pod uwagę w pracach projakościowych na kierunku. Uchwała PKA nr 999/2021 przyznająca kierunkowi dziennikarstwo i komunikacja społeczna ocenę pozytywną o skróconym czasie obowiązywania stała się podstawą działań naprawczych. Nie wszystkie jednak zostały zrealizowane w taki sposób, który przyniósłby oczekiwane skutki. Część

z podejmowanych działań, a także inne prace podejmowane przez osoby odpowiedzialne wobec ocenianego kierunku spowodowały zaś pojawienie się nowych uchybień i stały się w poszczególnych kryteriach podstawą do obniżenia propozycji oceny oraz sformułowania zaleceń.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się powołanie odpowiedniego co do składu zespołu osób odpowiedzialnych za zapewnianie jakości kształcenia na kierunku, w tym w sposób uwzględniający w nim udział reprezentantów studentów i interesariuszy zewnętrznych.	Dla kierunku został powołany odpowiedni co do składu zespół odpowiedzialny za zapewnianie jakości kształcenia uwzględniający w swym składzie reprezentantów studentów i reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego	Zalecenie zrealizowane
2.	Zaleca się opracowanie i wdrożenie procedury weryfikacji osiągania efektów uczenia się, w szczególności skutkującej kontrolą jakości prac etapowych, poprawności przebiegu dyplomowania oraz jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych.	Uczelnia podjęła działania zmierzające do realizacji zalecenia szczególnie w odniesieniu do procesu dyplomowania, wszczynając na kierunku działania projakościowe	Zalecenie zrealizowane
3.	Zaleca się respektowanie zewnętrznych i instytucjonalnych i wewnętrznych rekomendacji i zaleceń co do funkcjonowania polityki jakości właściwej dla kierunku studiów.	Uczelnia w odniesieniu do kierunku podjęła działania naprawcze, które wychodzą naprzeciw zaleceniom sformułowanym podczas poprzedniej zewnętrznej oceny jakości kształcenia	Zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów, ale dla kierunku nie działają one w sposób skuteczny. Dla kierunku rozpoczęto prowadzenie oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Wciąż jednak działania te nie uwzględniają wszystkich danych, nie są pełne, a także nie są w pełni skuteczne.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących

1. Niepełnego i nieskutecznego działania stałych i powtarzalnych przeglądów programu studiów
2. Nieuwzględniania w działaniach projakościowych na kierunku rozwiązań i procedur, które zostały wypracowane i są stosowane na uczelni.
3. Braku kompleksowości działań projakościowych, które zapewniłyby pełne i skuteczne wdrożenie zaleceń z ocen zewnętrznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań w celu kompleksowej, stałej i skutecznej ewaluacji programu studiów z uwzględnieniem wszystkich miarodajnych czynników warunkujących skuteczność polityki jakości.
2. Wdrożenia dla kierunku rozwiązań i procedur polityki jakości funkcjonujących na uczelni.
3. Podjęcie dalszych kompleksowych działań w celu pełnego wdrożenia zaleceń formułowanych w wynikach ocen zewnętrznych kierunku.
4. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.
9. Uchwała nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

)

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

